

ความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนั้นหนทางการ
พฤษภาคม 2554

ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรของส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2554

พิมลภรณ์ รอดแก้ว. (2554). ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพจน์, รองศาสตราจารย์ธงชัย เจริญทรัพย์มณี.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมนันทนาการ และความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร
2. บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมนันทนาการ และความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร
3. บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทุกช่วงอายุ มีความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร และความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมนันทนาการ
4. บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า มีความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนันทนาการ และความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
5. บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน พบว่า มีความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า ด้านที่มีความต้องการการจัดการนั้นหนาแน่นมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนั้นหนาแน่น
และความต้องการการจัดการนั้นหนาแน่นในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ด้าน
บุคลากร ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

NEEDS FOR RECREATIONAL MANAGEMENT OF PERSONAL
IN THE CENTRAL OF BUNDITPATANASILPA INSTITUTE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

May 2011

Pimonporn Rodkaew. (2011). *Need for Recreational Management of Personal in the Central of Buditpatanasilpa Institute*. Master thesis, M.S. (Recreation Management).
Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee :
Assoc. Prof. Tawate Piriapoen, Assoc. Prof. Thongchai Chareonsupmanee.

The purposes of this research were to study of Need of Recreational Management of Personal in Buditpatanasilpa Institute in accordance with the following demographic variables: gender, age, level education, duration of operation. The sample used in this study were 200 subjects used to collect data A questionnaire Have a look around the five-level. The statistics used frequency, percentage, mean, standard deviation.

The results of research were as follow :

1. Need for Recreational Management of Personal in the Central of Buditpatanasilpa Institute in general was moderate. When considered it was found that the demand side management activities at a high level, places such as equipment and facilities. Recreational activities, And demand management activities at a moderate level, including the provision of operational personnel.

2. Personal in the Central of Buditpatanasilpa Institute. Males and females were that the demand management activities at a moderate level. When considered, it was found that the demand side management activities at a high level, places such as equipment and facilities. Recreational activities. And demand management activities at a moderate level, including the provision of operational personnel.

3. Personal in the Central of Buditpatanasilpa Institute. The age difference was that the demand management activities at a high level. When considered, it was found that the demand side management activities at a moderate level, including the provision of operations and personnel management activities to the maximum level, the facilities, equipment and facilities. Recreational activities.

4. Personal in the Central of Buditpatanasilpa Institute. The level education difference was that the demand management activities at a moderate level. When considered, it was found that the demand side management activities, including the high level of activities. And demand management activities at a moderate level, including the provision of operations, personnel, facilities, equipment and facilities.

5. Personal in the Central of Buditpatanasilpa Institute. The duration of operation difference was that the demand management activities at a moderate level. When

considered, it was found that the demand side management activities, including the high level of activities. And demand management activities at a moderate level, including the provision of operations, personnel, facilities, equipment and facilities.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ของ
พิมลภรณ์ รอดแก้ว

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ เทเวศร์ พิริยะพูนท์)

(อาจารย์ ดร.วินิตา เจียรน้อย)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ธงชัย เจริญทรัพย์มณี)

(รองศาสตราจารย์ เทเวศร์ พิริยะพูนท์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ธงชัย เจริญทรัพย์มณี)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุภารัตน์ วรทอง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตา กรุณา และความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพจน์ท์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ธงชัย เจริญทรัพย์มณี ที่ได้ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วินิตา เจียรนัย และรองศาสตราจารย์สุภารัตน์ วรทอง ที่กรุณาเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปริญญานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงปริญญานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวุฒิ พึ่งโพธิ์ทอง นายสุชุม บัวมาศ (รองอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์) นายณภพพงศ์ ภูแร่ (ผู้ช่วยอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์) ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูง ที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ให้แก่ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ที่อนุญาตให้วิจัยเรื่องนี้ และขอขอบคุณบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุรัตน์ คุณแม่ภรตริ เอี่ยมสอาด นายทักษิณธ์ รอดแก้ว และครอบครัว ที่คอยให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจ และคอยห่วงใยผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจนเพื่อนร่วมงาน เพื่อนนิสิต หัวหน้างานและผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี หากผลงานวิจัยมีสิ่งดีงามเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขออุทิศสิ่งดีงามแก่ผู้มีพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

พิมลภรณ์ รอดแก้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ	5
ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์	5
ความต้องการพื้นฐานทางจิตใจตามหลักสังคมวิทยา	6
ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์	7
ทัศนคติกับความต้องการ	8
ค่านิยมกับความต้องการ	9
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ	9
ความหมายของการจัดการ	9
ทฤษฎีการจัดการ	9
หลักการบริหารด้วย 4 M	10
แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการ	10
ความหมายของนันทนาการ	10
ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ	12
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ	15
ประวัติศาสตร์ฉบับบัณฑิตพัฒนศิลป์	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
งานวิจัยในต่างประเทศ	20
งานวิจัยในประเทศไทย	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
การจัดกระทำและรวบรวมข้อมูล.....	28
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	46
สรุปผลการวิจัย.....	48
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	53
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	54
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	60
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	70

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 ลำดับความต้องการของมาสโลว์.....	8

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวน และคำร้อยละข้อมูลส่วนตัวของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (n = 200).....	30
2	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านการจัดทำเนิงาน (n = 200).....	32
3	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านบุคลากร (n = 200).....	34
4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านสถานที่อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก (n = 200).....	35
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านกิจกรรมนั้นหนการ (n = 200).....	36
6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน (n = 200).....	38
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 200).....	39
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอายุ (n = 200).....	40
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา (n = 200).....	42
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (n = 200).....	44

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีความวุ่นวายเกิดความเดือดร้อนไปทั่วทุกท้องถิ่น ประชาชนทั่วทุกแห่งต่างประสบปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง อาชญากรรม สภาพแวดล้อมดินฟ้าอากาศที่แปรปรวน ฯลฯ ทำให้เกิดภาวะตึงเครียดทางอารมณ์และจิตใจ จนสามารถส่งผลต่อความเสื่อมโทรมทางร่างกายได้ ซึ่งเมื่อสภาพร่างกายและจิตใจเกิดภาวะตึงเครียดหรือเจ็บป่วยแล้ว ย่อมทำให้การทำงานต่าง ๆ ด้วยประสิทธิภาพ ส่งผลต่อปัญหาในระดับประเทศต่อไป

ดังนั้น การพักผ่อนหย่อนใจและหากิจกรรมทำในยามว่างเพื่อปลดปล่อยความตึงเครียดจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้มนุษย์ได้ปรับสภาพความสมดุลของอารมณ์และจิตใจ ส่งผลให้สุขภาพร่างกายมีความสดชื่น แข็งแรงและมีสติปัญญาที่จะทำการงานให้เกิดประสิทธิภาพยังผลดีแก่ประเทศชาติต่อไปได้อีกทั้งในหน่วยงานบางหน่วยงานที่ประสบปัญหาความแตกแยก การแบ่งพรรคแบ่งพวกของพนักงานหรือบุคลากรภายในหน่วยงาน เมื่อมีการทำกิจกรรมนันทนาการร่วมกันอาจเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในองค์กรได้อีกประการหนึ่งด้วย

การนำศาสตร์ทางด้านนันทนาการเข้ามาลดปัญหาความตึงเครียดของสังคม จึงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เนื่องจากคุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการ เพราะนันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ นันทนาการเป็นการแสดงออกที่ดีและการพัฒนาตนเอง การเล่นหรือนันทนาการช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโต และมีประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตเมื่อเจริญวัยขึ้น ช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นในชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลังสำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นการคบค้าสมาคมซึ่งกันและกัน นันทนาการเป็นวิธีหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดสมดุลในชีวิตการทำงาน การพักผ่อน ความรักและความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน

กิจกรรมนันทนาการสามารถนำมาใช้เป็นสื่อเพื่อการพัฒนาบุคคลตลอดจนป้องกันแก้ไขปัญหามหาชนและสังคมได้ ภายใต้การชี้แนะของผู้นำนันทนาการที่มีความสามารถ หลักสำคัญของการจัดการนันทนาการคือ การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ ความสนใจของประชาชนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้รับความสนุกสนาน บันเทิง เพลิดเพลินและเป็นที่พอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ และหลักการนี้สอดคล้องกับความหมายของคำว่านันทนาการ (Recreation) ซึ่งหมายถึงกิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง โดยไม่มีการบังคับ หรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ มีผลทำให้เกิดคุณค่าทางจิตใจ พัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์และสังคม ตลอดจนช่วยพัฒนาตนเองเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ จะมีรูปแบบหลากหลายมีขอบเขตที่ไม่จำกัด สามารถยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535:142-143)

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นหน่วยงานที่ให้บริการทางการศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมทั้งที่เป็นจารีตแบบแผนและสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นศาสตร์หนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมนันทนาการ ด้วยหน้าที่และภาระงานของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่ทำงานอยู่ภายในองค์กร มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบและใช้ความละเอียดรอบคอบอย่างมาก เพราะต้องทำงานกับเด็กที่มาจากต่างครอบครัว มีการอบรมสั่งสอนพื้นฐานที่ต่างกัน หากข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่ต้องอบรมสั่งสอนนักเรียน นักศึกษา หรือต้องประสานงานติดต่อในด้านต่าง ๆ ไม่มีพื้นฐานทางอารมณ์และจิตใจที่ดีแล้วย่อมยุ่งยากต่อการปฏิบัติงาน

ดังนั้น ข้าราชการ บุคลากร เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานย่อมประสบปัญหาภาวะตึงเครียด มีความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าทั้งร่างกายและจิตใจ ส่งผลไปยังระบบการทำงานอาจก่อให้เกิดการขาดประสิทธิภาพมีผลต่อหน่วยงานและประเทศชาติ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการส่งเสริมให้บุคลากร มีการใช้เวลาว่างพักผ่อนหย่อนใจและนำกิจกรรมนันทนาการมาใช้ในชีวิตประจำวัน ย่อมทำให้บุคลากรมีความสมดุลทางอารมณ์จิตใจ มีความพร้อมทางร่างกายและสติปัญญา ซึ่งจะทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการส่งผลดีหน่วยงาน หรือองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้า ต่อไป

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อพิจารณานำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการให้สอดคล้องกับความต้องการของข้าราชการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และสนับสนุนความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน และยังส่งผลไปยังการทำงานเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลและแนวทางให้สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์นำไปใช้ประกอบการพิจารณาปรับโครงสร้างการจัดบริการเพื่อให้ข้าราชการได้ประโยชน์สูงสุด รวมถึงเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้ทำการวิจัย และผู้สนใจเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยกำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 360 คน สํารวจข้อมูลเมื่อ 30 มิถุนายน 2553 (ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 610) ที่จำนวนประมาณ 360 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้แก่

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการจัดการนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกอยากเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามประเภทของกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ของบุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. บุคลากรส่วนกลาง หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว อัตราจ้างเหมารายเดือน ที่ปฏิบัติงานเฉพาะภายในของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรุงเทพมหานคร ในงบประมาณ ปี พ.ศ. 2553 โดยแบ่งตามตัวแปรที่ศึกษาได้ดังนี้

- 2.1 เพศ แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง
- 2.2 อายุ แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ น้อยกว่า 25 ปี 25-30 ปี 31-36 ปี และ 36 ปีขึ้นไป
- 2.3 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี
- 2.4 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ น้อยกว่า 1 ปี 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป
3. การจัดการนันทนาการ หมายถึง การจัดการนันทนาการต่าง ๆ ที่บุคลากรเข้าร่วมในช่วงเวลาว่างโดยไม่มีการบังคับ หรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ แล้วก่อให้เกิดการพัฒนาการต่าง ๆ รวมถึงความสุข สนุกสนานและเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ โดยการนำกิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ มามีส่วนร่วม ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ด้านดังนี้

3.1 การจัดดำเนินงาน หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานตามแผนการที่กำหนดไว้ มีแนวทางและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการประกอบกิจกรรมที่ประกอบด้วย ด้านนโยบาย งบประมาณ บุคลากร หน่วยงานที่รับผิดชอบ การประชาสัมพันธ์ ตลอดจนกิจกรรมโครงการต่าง ๆ

3.2 บุคลากร หมายถึง บุคลากรเจ้าหน้าที่ ที่มีความชำนาญในด้านต่าง ๆ มีหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแลผู้เข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนคอยให้คำปรึกษาแนะนำ ซึ่งประกอบด้วยผู้นำทางด้านกีฬา เกมและนันทนาการในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่พยาบาล เจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดและเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาอุปกรณ์

3.3 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม นันทนาการในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการซึ่งประกอบด้วย สนามกีฬา อาคารโรงพลศึกษา ห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมในร่ม อุปกรณ์กีฬาชนิดต่าง ๆ เช่น ลูกฟุตบอล ลูกวอลเลย์บอล อุปกรณ์ดนตรี เป็นต้น รวมถึงการจัดสาธารณูปโภคต่าง ๆ ด้วย

3.4 กิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กระบวนการที่จัดกระทำแล้วสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ แสดงออกถึงความพึงพอใจความต้องการ อันก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม การพัฒนาทักษะทางชีวิต ทางด้านร่างกาย สังคมและสติปัญญา งานวิจัยนี้ประกอบด้วยนันทนาการประเภทกิจกรรมกีฬา เกม เพลง ดนตรี การเสริมสร้างสมรรถภาพและสุขภาพร่างกาย

4. สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรมเป็นสถาบันที่ศึกษาวิชาเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา แบ่งเป็น 3 คณะวิชา ได้แก่ คณะศิลปนาฏดุริยางค์ คณะศิลปวิจารณ์ คณะศิลปศึกษา โดยรวมวิทยาลัยนาฏศิลป์และวิทยาลัยช่างศิลป์ ส่วนกลาง และสำนักงานอธิการบดี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม

- ความต้องการการจัดการนันทนาการ
1. ด้านการจัดดำเนินงาน
 2. ด้านบุคลากร
 3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
 4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อดังนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ
 - 1.1 ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
 - 1.2 ความต้องการพื้นฐานทางจิตใจตามหลักสังคมวิทยา
 - 1.3 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์
 - 1.4 ทศนคติกับความต้องการ
 - 1.5 ค่านิยมกับความต้องการ
2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ
 - 2.1 ความหมายของการจัดการ
 - 2.2 ทฤษฎีการจัดการ
 - 2.3 หลักการบริหารด้วย 4 M's
3. แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการ
 - 3.1 ความหมายของนันทนาการ
 - 3.2 ความหมายของกิจกรรมนันทนาการ
 - 3.3 ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ
 - 3.4 ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
4. ประวัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ

ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์

อรุณ รักธรรม (2527: 67) ได้อธิบายความต้องการและความแตกต่างของมนุษย์ไว้ว่าความต้องการเป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ต่อสู้ดิ้นรนและทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง ขนาดของการต่อสู้ดิ้นรนจะขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของแต่ละคนซึ่งมีขนาดไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจความต้องการของมนุษย์ เพื่อจะได้บำบัดความต้องการเหล่านั้นได้ถูกต้อง ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ จึงเป็นทฤษฎีหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้ประชาชนออกกำลังกายได้มากขึ้น เพื่อมีประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

ภฤษณ คักคัศรี (2534: 166) กล่าวว่า ความต้องการเป็นเรื่งที่พั้วพันกับการดำรงชีวิตให้อยู่รอดของมนุษย์ ความต้องการจึงปรากฏออกมาในรูปของความต้องการอันจำเป็นของชีวิต ซึ่งมีมาแต่กำเนิดและจัดหาขึ้นภายหลัง กล่าวโดยสรุปความต้องการของมนุษย์มี 3 ประการใหญ่ๆ ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Biological Need)
2. ความต้องการทางจิตใจ (Psychological Need)
3. ความต้องการทางสังคม (Social Need)

ภฤษณ ละอองทอง (2548: 8) ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ได้สรุปความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ว่า นักจิตวิทยาสังคมได้ประมวลความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ไว้ 3 อย่าง ได้แก่ ความต้องการอาหาร (Food) ความต้องการทางเพศ (Sex) และความต้องการทางสังคม (Social) แต่โดยทฤษฎีความต้องการของคนมีมูลเหตุจูงใจเกี่ยวกับร่างกายและจิตใจ จึงจัดความต้องการของคนเป็น 2 พวกใหญ่ๆ ดังนี้

1. ความต้องการขั้นพื้นฐาน หรือความต้องการทางร่างกาย (Basic Physiological or Primary Need) ความต้องการทางร่างกาย เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของร่างกาย เช่น ความหิว ความรู้สึกทางเพศ การนอน ความต้องการเหล่านี้ เกิดขึ้นจากพื้นฐานของการดำรงชีวิต
2. ความต้องการทางสังคม หรือทางจิตใจ (Social and Psychological Needs as Secondary Needs) ความต้องการทางจิตใจ เป็นความต้องการจากลักษณะอาการทางจิตใจที่เกิดจากการพัฒนาไปสู่ภาวะหนึ่งของจิตใจ จนเกิดความอยากดี อยากเด่น อยากมีชื่อเสียง

ความต้องการพื้นฐานทางจิตใจตามหลักสังคมวิทยา

ภฤษณ ละอองทอง (2548: 8) ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการตามหลักสังคมวิทยาที่ยอมรับกันว่า เมื่อคนเราต้องการอยู่ในสังคมอันเป็นภาวะแวดล้อมแล้ว คนเราจะมีความต้องการดังต่อไปนี้

1. ความมั่นคงปลอดภัย (Security) คนเราต้องการความมั่นคง ปลอดภัย อบอุ่น
2. การได้รับการยกย่องนับถือ (Recognition) ความต้องการที่เห็นเด่นชัดอีกอย่างหนึ่งในสังคมคือ ความต้องการที่จะเป็นคนสำคัญและต้องการให้คนอื่นเห็นว่าเป็นคนสำคัญคนหนึ่ง ดังที่ ดร.ซิกมันด์ ฟรอยด์ กล่าวว่า การกระทำของท่านและข้าพเจ้า เกิดมาจากการกระตุ้นเตือน 2 ประการ คือ การกระตุ้นเตือนทางกามารมณ์และความปรารถนาที่จะเป็นคนใหญ่คนโตและดร.จอห์น ดิวอี้ นักปราชญ์แห่งอเมริกาได้กล่าวไว้ว่าสิ่งกระตุ้นเตือนอย่างรุนแรงที่สุดแห่งธรรมชาติของมนุษย์ก็คือ ความปรารถนาที่จะเป็นคนสำคัญ

3. การยอมรับในสังคม (Belonging) คนทุกคนต้องการที่จะให้สังคมยอมรับตนเป็นสมาชิกหรือเข้าพวกคือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน ทั้งด้านการทำงานและสังคม ดังที่ เอลตัน เมโย (Elton Mayo) ศาสตราจารย์ทางพฤติกรรมศาสตร์การบริหารได้เคยทำการค้นคว้าเรื่องการยอมรับในสังคมเปรียบเทียบกับค่าจ้าง จากการค้นคว้าพบว่า เมื่อมีการให้เงินค่าจ้างเพิ่มแก่คนงาน คนงานจะทำได้ดีในช่วงระยะหนึ่งเท่านั้น แล้วก็จะกลับเข้าสู่สภาพเดิม แสดงว่าเงินอย่างเดียวไม่สามารถที่จะทำให้

คนงานได้ผลได้มากขึ้นตลอดไป แต่เมื่อคนงานได้มีความรู้สึกว่า ตนเองได้รับเป็นที่ยอมรับในสังคมคือให้เขามีส่วนในกิจการงาน เป็นสมาชิกที่มีความสำคัญในหน่วยงานของเขา ทำให้มีความภาคภูมิใจที่มีส่วนในความสำเร็จของงานด้วย

4. โอกาสที่จะก้าวหน้า (Opportunity) เป็นความต้องการที่มีความสำคัญมาก เพราะคนเราหากมีโอกาสได้รู้ได้เห็น มีการเพิ่มพูนความรู้ ย่อมมีโอกาสในการก้าวหน้าทั้งสิ้น

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

วินัย พรหมอินทร์ (2531: 16-22) กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ว่า ในการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ นอกจากจะศึกษาทางด้านทัศนคติและค่านิยมแล้ว ยังมีผู้ที่เชื่อว่าการที่จะอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ เราควรทราบสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมา เราก็คงจะสามารถอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ได้กว้างขวางขึ้นและในเรื่องนี้มีผู้เชื่อว่าทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์เป็นทฤษฎีที่อธิบายได้กว้างขวางกว่าทฤษฎีอื่น

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์มีข้อสมมุติขั้นพื้นฐานว่า มนุษย์มีความต้องการหลายประการ และเป็นความต้องการที่ไม่สิ้นสุด ดังนี้

1. ความต้องการมีความสำคัญตามความแตกต่างกันของมนุษย์ จึงสามารถลำดับความสำคัญของความต้องการได้ (Hierarchy of needs)

2. บุคคลจะแสวงหาความต้องการที่สำคัญที่สุด หรือสำคัญมากกว่าเสียก่อน

3. เมื่อบุคคลได้สิ่งที่ต้องการมาบรรเทาความต้องการของตนแล้วความจำเป็นในสิ่งนั้นจะหมดไป

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ได้จัดประเภทความต้องการตามความสำคัญออกเป็น 5 ระดับจากต่ำไปสูง ดังนี้

1. ความต้องการของร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอด เช่น อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการยกย่องและความต้องการทางเพศ

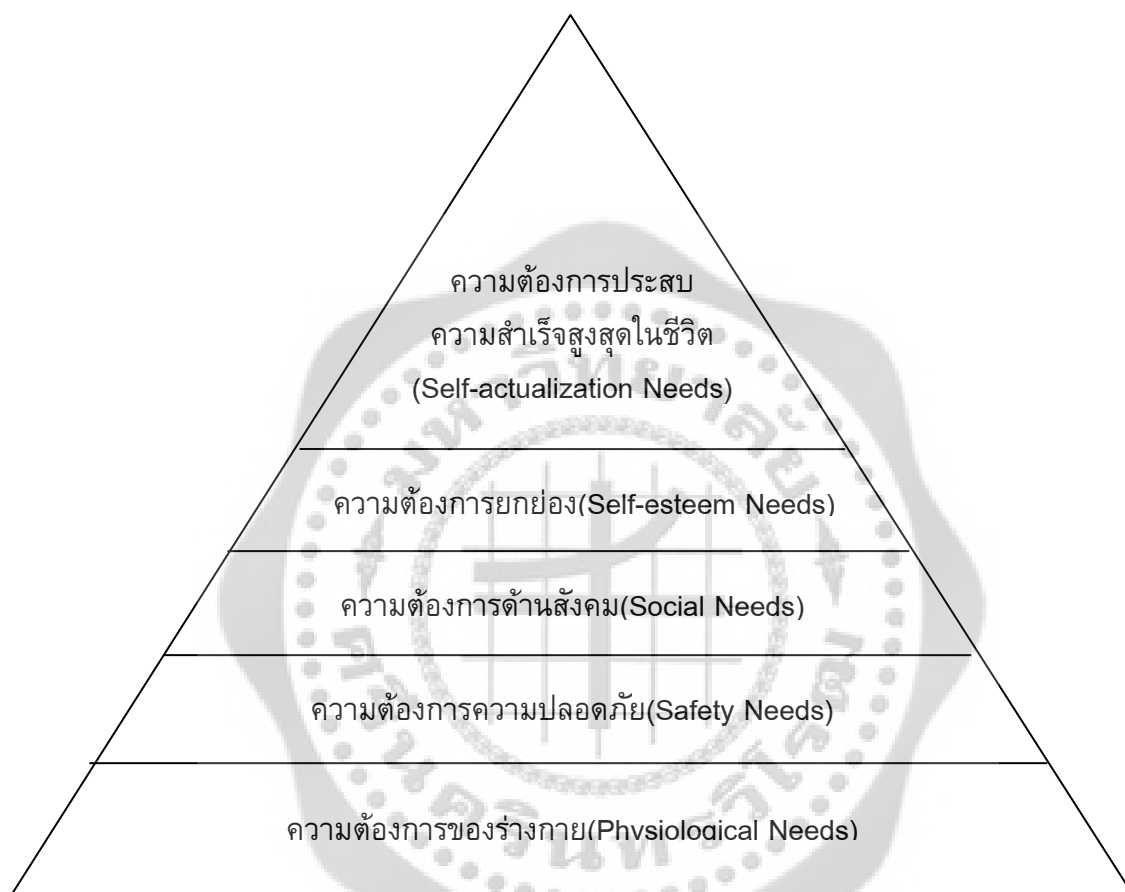
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อความอยู่รอด ซึ่งมนุษย์ต้องการในระดับที่สูงขึ้น เช่น ความต้องการความมั่นคงในการทำงาน ความต้องการได้รับการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ เป็นต้น

3. ความต้องการด้านสังคม (Social Needs) หรือความต้องการความรักและการยอมรับ (Love and belonging needs) เช่น ความต้องการทั้งในแง่ของการได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการให้ได้รับการยอมรับ เป็นต้น สินค้าที่สามารถสนองความต้องการนี้ได้แก่ ของขวัญ ส.ค.ส. เครื่องแบบ ดอกกุหลาบ เป็นต้น

4. ความต้องการการยกย่อง (Self-esteem Needs) เป็นความยกย่องส่วนตัว (Self-esteem) ความนับถือ (Recognition) และสถานะ (Status) จากสังคม ตลอดจนพยายามที่จะให้มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับบุคคลอื่น เช่น ความต้องการให้ได้รับการเคารพนับถือ ความสำเร็จ ความรู้ ศักดิ์ศรี ความสามารถ สถานะที่ดีในสังคมและมีชื่อเสียงในสังคม สินค้าที่สนองความต้องการในด้านนี้ได้แก่ บ้านหรูหรารถยนต์ราคาแพง เป็นต้น

5. ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self-actualization Needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ซึ่งถ้าบุคคลใดสามารถบรรลุความต้องการในขั้นนี้ได้ จะได้รับการยกย่องเป็นบุคคลพิเศษ เช่น ความต้องการที่เกิดจากความสามารถทำทุกอย่างได้สำเร็จสินค้าที่สามารถตอบสนองความต้องการได้แก่ ลีोटเตอร์ เครื่องสำอาง เป็นต้น

ลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

ภาพประกอบ 2 ลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

ทัศนคติกับความต้องการ

ระหว่างความต้องการกับทัศนคติ มีเหตุผลที่จะเชื่อได้ว่าทัศนคติและความต้องการสามารถจะทำนายพฤติกรรมร่วมกันได้ ถ้าหากว่า ทัศนคติและความต้องการนั้นอยู่ในวงกรอบพฤติกรรมเดียวกัน เช่น คนที่มีทัศนคติต่อไสยศาสตร์และมีความต้องการในระดับความมั่นคงปลอดภัย พฤติกรรมของเขาอาจแสดงออกทางด้านความสนใจที่แสวงหาเครื่องรางของขลังสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ เพื่อการปกป้องคุ้มครองตนเอง แต่ในขณะที่อีกคนหนึ่งมีทัศนคติที่ดีต่อไสยศาสตร์และมีความต้องการในระดับความต้องการการยอมรับนับถือ พฤติกรรมของเขาอาจจะแสดงออกมาในลักษณะตั้งตนเป็นเกจิอาจารย์ เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของเขาให้คนยกย่องนับถือเป็นต้น

ค่านิยมกับความต้องการ

ค่านิยมองค์ประกอบของแรงจูงใจค่านิยมวิถีปฏิบัติ เป็นแรงจูงใจให้คนปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองคิดว่าดีที่สุด เพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางที่น่าปรารถนา ค่านิยมจุดหมายปลายทางเป็นแรงจูงใจในแง่ที่เป็นเป้าหมายที่ต้องการจะไปถึงตามปกติเราไม่สามารถกำหนดได้ว่าค่านิยมใดเป็นค่านิยมสูง หรือค่านิยมต่ำกว่าค่านิยมอื่น เพราะความคาดหวังในแต่ละสังคมแตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบพอจะทำได้หากจะแจกแจงส่วนย่อยของค่านิยมตามหน้าที่ให้ตรงกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ มาสโลว์ (วินัย พรหมอินทร์ 2531: 21-22; อ้างอิงจาก Maslow. 1959) ได้จำแนกค่านิยมออกเป็นสองประเภทคือ ค่านิยมประเภทแรกมุ่งสนองความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์ เช่น ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความรัก ความเป็นเจ้าของ ค่านิยมหลังมุ่งสนองความต้องการขั้นสูงอีกระดับหนึ่ง เช่น ศักดิ์ศรี ความภาคภูมิใจ เป็นต้น

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ

ความหมายของการจัดการ

บรรยงค์ โตจินดา (2545: 34) ได้ให้ความหมายของการจัดการว่า หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้บุคคลในองค์กรได้ปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในการดำเนินการนั้น อาจจะต้องดำเนินการหลายอย่าง เช่น การวางแผนงาน การจัดองค์การ การจัดบุคคล การอำนวยการ การมอบหมายงาน การประสานงาน การควบคุมงาน เป็นต้น

โรบบินส์, สตีเฟนส์ พี. (Robbins, Stephen 2550: 2) ได้ให้ความหมายของการจัดการ (Management) หมายถึง สิ่งที่ผู้จัดการ หรือผู้บริหารต้องปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานงานและการดูแลงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้อื่น เพื่อให้งานและกิจกรรมเหล่านั้นสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประสานงานและดูแลงานของผู้อื่นจึงเป็นข้อแตกต่างที่แยกแยะผู้บริหารออกจากผู้ที่มิได้เป็นผู้บริหารในการรับผิดชอบงานเฉพาะของตนเอง

ทฤษฎีการจัดการ

ทฤษฎีการจัดการมีการพัฒนาการมาตามลำดับ เป็นการสะท้อนถึงการปฏิบัติของผู้บริหารในแต่ละกลุ่มทฤษฎี ซึ่งแบ่งได้เป็น 6 กลุ่มดังนี้ โรบบินส์ สตีเฟนส์ พี. (Robbins, Stephen 2550: 16-24)

1. หลักการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดในการทำงาน เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต เช่น การจัดคนให้เหมาะสมกับงานและเครื่องมือเครื่องใช้ การกำหนดมาตรฐานของวิธีปฏิบัติงาน รวมทั้งการจูงใจในรูปตัวเงินแก่พนักงาน
2. ทฤษฎีการบริหารงานทั่วไป (General Administrative Theory) ใช้หลักการที่ว่า ผู้บริหารจะมีลักษณะการทำงานเฉพาะที่แตกต่างจากหน้าที่อื่นในองค์กรและในองค์กรจะมีประเภทงานที่คล้ายคลึงกัน เช่น บัญชี การเงิน การผลิต การบริหาร หรือการจัดการ จะต้องมีความคล้ายคลึงกัน แม้กระทั่งองค์กรขนาดเล็ก เช่น ครอบครัว เป็นต้น
3. การใช้การคำนวณ (Quantitiy Approach) ใช้หลักการทางคณิตศาสตร์มาพัฒนาการตัดสินใจ อาจเรียกว่า การจัดการศึกษาวิจัย (Operation research) หรือการจัดการแนววิทยาศาสตร์

(Management Science) เริ่มจากการคำนวณการยิงอาวุธในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และแพร่หลายเข้ามาในธุรกิจ เช่น การนำสถิติมาประยุกต์ใช้ในงานธุรกิจ เป็นต้น

4. การจัดการพฤติกรรมของมนุษย์ (Organizational Behavior) ใช้หลักการที่ว่า “คน” เป็นสินทรัพย์ที่มีความสำคัญที่สุดในองค์การและศึกษาพฤติกรรมของบุคคลในองค์การ เพื่อที่จะใช้วิธีการต่าง ๆ จัดการองค์การ เช่น การเลือกสรรพนักงาน โปรแกรมการจูงใจ การทำงานเป็นหมู่คณะ เป็นต้น

5. การสร้างระบบ (The System Approach) ใช้หลักการที่ว่า มีการประสานงานภายในองค์การอย่างเป็นระบบ ประสานกิจกรรมและฝ่ายต่าง ๆ ในองค์การรวมถึงศึกษาผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์การที่จะมากระทบต่อการดำเนินงานขององค์การด้วย

6. การจัดการตามสถานการณ์ (The Contingency Approach) ใช้หลักการที่ว่า ไม่มีหลักการการบริหารใดที่เป็นสากลและสามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์ หรือทุกองค์การ ซึ่งองค์การทั้งหลายมีความแตกต่างกัน ทั้งสิ่งแวดล้อมภายในและหรือภายนอก การเผชิญสถานการณ์ที่ไม่เหมือนกัน จึงต้องมีแนวทางในการจัดการที่แตกต่างกัน

หลักการบริหารด้วย 4 M's

สุรศักดิ์ ปริญญรัตน์ชัย (2544: 11) กล่าวว่า ปัจจุบันเมื่อกล่าวถึงปัจจัยพื้นฐานอันเป็นทรัพยากรในการบริหาร องค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารงานประกอบด้วย 4 ปัจจัยหรือที่เรียกว่า ทฤษฎี 4 M's ประกอบด้วย

1. คน (Man) คือ การบริหารกำลังคน การใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด

2. เงิน (Money) คือ การบริหารเงิน การจัดสรรเงินให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. วัสดุอุปกรณ์ (Materials) คือ การบริหารวัสดุในการดำเนินงาน การทำให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด

4. การจัดการ (Management) คือ การจัดการ เป็นกระบวนการจัดการบริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

แนวความคิดเกี่ยวกับนันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ

จันทร์ ผ่องศรี (2525: 14-15) สรุปความหมายของนันทนาการของ ดร.จอห์น ฟินเลย์ (Dr. John Finley) ซึ่งสรุปได้ว่า นันทนาการมีความหมายรวมถึงการเล่น การแสดงออกในกิจกรรม การเล่นกีฬา การฟังและเล่นดนตรี การเล่นเกม รวมไปถึงกิจกรรมต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดความพอใจ สร้างสรรค์ให้เกิดความสุข

จรินทร์ ธาณรัตน์ (2528: 21) กล่าวว่า นันทนาการ หมายถึง เรื่องของกิจกรรม ที่กระทำในเวลาว่าง โดยใช้ความสมัครใจเป็นหลัก ไม่มีการบังคับ และได้รับความพึงพอใจและเพลิดเพลินจากกิจกรรมนั้นเป็นหลัก

พระยาอนุমানราชชน หรือนามปากกา “เสถียรโกเศศ” ได้บัญญัติศัพท์ “นันทนาการ” ในปี พ.ศ.2057 ซึ่งเป็นคำสนธิระหว่าง “นันทนาการ” กับ “อาการ” หมายถึงความสนุกสนาน รื่นเริง แทน คำ “สันทนาการ” ซึ่งมีมานานแล้ว (สมบัติ กาญจนกิจ. 2533: 10)

“นันทนาการ” ซึ่งเป็นคำที่ได้รับการยอมรับจากผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาศาสตร์ว่ามีความหมาย ตรงตามลักษณะกิจกรรมมากกว่า คำว่า “สันทนาการ” ซึ่งเป็นคำเดิม แต่ในปัจจุบันคำทั้งสองยังคงใช้ ทั้งในทางวิชาการ ทางราชการและทางสังคมทั่วไป

นันทนาการ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Recreation ซึ่งมาจากศัพท์คือ Re และ Create แปลว่า สร้างขึ้นมาใหม่ หมายถึง การทำให้สดชื่น เสริมสร้างพลังงานขึ้นมาใหม่

อีกนัยหนึ่ง นันทนาการ ซึ่งในภาษาอังกฤษคือ Recreation มีรากศัพท์จากภาษากรีก คือ Re-Cre-Are ซึ่งหมายถึง กิจกรรมของเยาวชนและผู้ใหญ่ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2533:10-12)

ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของนันทนาการไว้ดังนี้ บรรจง คณะวรรณ (2532: 31) กล่าวว่า นันทนาการ หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งในช่วงที่มีเวลาว่างจากงานประจำ หรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ตนเองมีความ สนใจขณะมีเวลาว่าง เพื่อเพิ่มทักษะ ประสบการณ์และการเข้าทำกิจกรรมนั้นก็จะเป็นไปด้วยความสมัครใจ เป็นการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาใหม่หรือเป็นการเข้าร่วมทำกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งเพื่อลดเวลาว่างที่ตัวเองมีอยู่ให้น้อยลง เป็นการลดความเครียดทั้งทางร่างกายและทาง อารมณ์ให้หมดหรือลดลงไป กลับเป็นคนใหม่ที่มีพลัง มีความสดชื่นที่เต็มไปด้วยพลังพร้อมจะทำงาน หรือเผชิญโชคต่อไป

ฟอง เกิดแก้ว (2532: 14) กล่าวว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีความใกล้ชิดกับการพลศึกษา มาก สามารถพัฒนาบุคคลที่เล่นนันทนาการให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพกายและจิตใจดีมีประสิทธิภาพใน การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างมีความสุข เพราะเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานผ่อนคลายความตึงเครียดทั้ง ตนเองและเพื่อนร่วมงานหรือร่วมกิจกรรม

รังสฤษดิ์ เสรีวุฒิชัย (2534: 20) ได้ให้ความหมายของ นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่กระทำ ในเวลาว่าง โดยความสมัครใจเป็นหลัก ไม่มีการบังคับและได้รับความพึงพอใจผลิตผลจากกิจกรรม นั้น ๆ ทั้งนี้กิจกรรมที่กระทำต้องเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม ไม่เป็นไปในทางอบายมุข

สมบัติ กาญจนกิจ (2535: 14) นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ในช่วงเวลา ว่าง โดยที่ผู้ที่เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจ ความสุขใจและแรงความคิด สร้างสรรค์รวมทั้งเพื่อให้บุคคลได้คุณค่าทางสังคม พัฒนาทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้อง

กำโชค เผือกสุวรรณ (2538: 12) กล่าวว่า นันทนาการเป็นกระบวนการของการจัดการ กิจกรรมให้กับ ผู้ร่วมกิจกรรมได้ความสุข สนุกสนาน พัฒนาอารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกายได้ ทั้งนี้ต้องมีกิจกรรมเป็นสิ่งที่กระตุ้นหรือเครื่องมือและต้องเน้นกิจกรรมที่ไม่ทำลายสุขภาพ ไม่ผิดศีลธรรม จัดในเวลาและโอกาสที่ทุกคนมีเวลาว่างโดยแท้จริง

แนช (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544: 26; อ้างอิงจาก Nash.1960: 40) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสื่อสำหรับการตอบสนองความพึงพอใจ ความต้องการของมนุษย์ ซึ่งอยู่ภายใต้แรงขับ และความกดดันภายใน โดยที่กิจกรรมนันทนาการเป็นสิ่งกระตุ้นเร้าใจ อารมณ์โดยได้เสนอ รูปแบบการมีส่วนร่วมกิจกรรมนันทนาการที่เรียกว่า “ลีลาชีวิตเพื่อเน้นนันทนาการ” (Recreation Life Style)

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 17-20) ได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้หลายลักษณะ สรุปได้ดังนี้

1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่นและมีพลังขึ้นมาใหม่ ได้จากการเล่น การแสดงออกทางกีฬา ดนตรี ศิลปะงานอดิเรก
 2. นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่มีกระบวนการ (Process) ในการพัฒนาประสบการณ์หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล หรือสังคมโดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อในช่วงเวลาอิสระอย่างสมัครใจ
 3. นันทนาการ หมายถึงสวัสดิการทางสังคม (Social Welfare) ที่จัดบริการทางสังคมให้กับประชาชนโดยรัฐ เช่น จัดสถานพักผ่อนหย่อนใจ สวนอุทยาน สวนสาธารณะ เป็นต้น
 4. นันทนาการ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของบุคคลในช่วงเวลาว่าง โดยรูปแบบของกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการศึกษาและพัฒนาและมีความมุ่งหวังเพื่อความพักผ่อนหย่อนใจ
- ดังนั้นสรุปได้ว่า ความหมายของนันทนาการตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ นันทนาการเป็นได้ทั้งกิจกรรมและวิชาการที่เป็นศาสตร์และศิลป์ ที่มีกระบวนการจัดกระทำให้บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้น ๆ ได้พัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน คลายเครียด เสริมสร้างคุณภาพชีวิต สุขภาพใจและกายได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนทั้งนี้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการประเภทและชนิดต่าง ๆ เป็นสื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ พัฒนาจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกาย

ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528: 59-64) กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการไว้ดังนี้

1. ความสำคัญสำหรับบุคคล
 - 1.1 บุคคลแต่ละคนมีสิทธิที่จะใช้เวลาว่างของตนในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อประโยชน์แก่ตน
 - 1.2 บุคคลแต่ละคนย่อมมีความรับผิดชอบในทางจิตใจ หรือในทางศีลธรรมในอันที่จะช่วยเหลือสนับสนุนนันทนาการโดยการเสียภาษีให้แก่รัฐ
 - 1.3 บุคคลแต่ละคนย่อมมีความรับผิดชอบในทางจิตใจ หรือในทางศีลธรรมในอันที่จะช่วยเหลือสนับสนุนโดยผ่านทางองค์กรอาสาสมัครทั้งหลาย
 - 1.4 บุคคลแต่ละคนย่อมมีความรับผิดชอบที่จะใช้เวลาว่างของตนเองเพื่อบริการต่อชุมชน
2. ความสำคัญของครอบครัว โดยมูลฐานของกระบวนการ หรือรูปแบบกิจกรรมนันทนาการที่ดี ย่อมเกิดตั้งแต่เด็ก ดังนั้นบ้านที่มีบิดามารดาเป็นผู้นำนันทนาการคนแรกของเด็กกิจกรรมต่าง ๆ ที่บิดามารดาทำเป็นการฝึกให้เด็กมีนิสัย หรือทัศนคติที่ดีในการใช้เวลาไปในทางที่เกิดประโยชน์ไม่ก่อให้เกิด

ปัญหาเยาวชน เพราะถ้าบุคคลของครอบครัวมีสุขภาพดี มีความมั่นคงประเทศชาติก็เป็นปึกแผ่นมั่นคงตามไปด้วย

3. ความสำคัญสำหรับกลุ่มหรือคณะ โดยกิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือเป็นสื่อให้บุคคลได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอันจะทำประโยชน์ให้แก่สังคม

4. ความสำคัญสำหรับชุมชนที่ดีควรจัดให้มีสถานที่บริการทางนันทนาการเพื่อประชาชนเหล่านั้นได้พักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้เฟลิดเฟลิน มีความสุขพอใจในชีวิต พร้อมทั้งจะดิ้นรนเพื่อจะเผชิญกับปัญหาชีวิตประจำวันต่อไป

5. ความสำคัญสำหรับประเทศชาติ ชาติจะมั่นคงและพัฒนาไปได้ไม่ว่าจะทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ย่อมเป็นผลสืบเนื่องมาจากประชาชนและผลเมืองมีสุขภาพพลานามัยดี มีสมรรถภาพทางกายและทางใจดี นั่นคือคนต้องรู้จักใช้เวลาพักผ่อนในทางกิจกรรมนันทนาการ

6. ความสำคัญสำหรับนานาชาติ นันทนาการมีบทบาทสำคัญในอันที่จะส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศชาติ ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการวัฒนธรรมวรรณกรรมพื้นบ้าน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งผลให้ลดความขัดแย้งปัญหาระหว่างประเทศดังเช่น ปัจจุบันได้มีสมาคม นันทนาการแห่งโลก (World Recreation and Leisure Association: WRLA) ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

สมบัติ กาญจนกิจ (2535: 15-17) ได้สรุปพฤติกรรมของคนที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมพื้นฐานทางสังคม กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ของบุคคล เช่น กิจกรรมการเต้นรำ งานปาร์ตี้ การเยี่ยมญาติและเพื่อนฝูง ฯลฯ

2. พฤติกรรมเกี่ยวข้องและผูกพัน กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมผู้ที่มีส่วนร่วมหรือสมาชิกให้มีความผูกพันกันมีใจร่วมกัน เช่น กลุ่มผู้สะสมแสตมป์ กลุ่มสะสมอัญมณี กลุ่มสะสมพระเครื่อง กลุ่มสะสมรถยนต์ กลุ่มอนุรักษ์วัตถุธรรมชาติ ฯลฯ

3. พฤติกรรมเชิงแข่งขัน กิจกรรมนันทนาการที่ช่วยส่งเสริมสภาพการณแข่งขันการประกวดหรือทดสอบความสามารถ กิจกรรมท้าทายใฝ่สมฤทธิ์ของมนุษย์ เช่น เกมกีฬา การประกวดความสามารถ ศิลปหัตถกรรม

4. พฤติกรรมอันตรายท้าทายความสามารถ กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมความสามารถหรือพิสูจน์ความสามารถเพื่อความเป็นเลิศ เช่น การแข่งรถแข่งเรือ กระโดดร่ม เครื่องร่อน ไต่เขา ผจญภัยกับธรรมชาติที่ไม่ได้พัฒนา

5. พฤติกรรมบุกเบิกค้นหา กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการบุกเบิกค้นหา ได้แก่ การท่องเที่ยว พักแรม การสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การเดินป่า การผจญภัยใต้น้ำ เป็นต้น

6. พฤติกรรมทดแทนหรือสร้างเสริม กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน วรรณกรรม ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกละเอียดและประสบการณ์ ทดแทนรวมทั้งรายการโทรทัศน์ การแสดงละคร นาฏศิลป์และศิลปกรรม เป็นต้น

7. สิ่งกระตุ้นทางประสาทสัมผัส กิจกรรมนันทนาการทางสังคมและนันทนาการพิเศษต่างๆ ส่วนใหญ่จะส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ สนุกสนาน การแสดงคอนเสิร์ตช่วยประสาทสัมผัสอารมณ์และรวมทั้งแสงเสียง

8. การแสดงออกทางร่างกายกิจกรรมประเภทเกมกีฬา การเดินรำ กิจกรรม เข้าจังหวะ ถือเป็นกิจกรรมการแสดงออกทางกาย

สมบัติ กาญจนกิจ (2542: 52-53) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมากทั้งนี้เพราะว่าวิถีการดำเนินชีวิตของคนเรานั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจนเป็นผลให้ต้องปัจจัยที่ห้าเพิ่มเติมจากปัจจัยสี่ประการ ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและอาหาร ปัจจัยที่ห้านี้ก็คือ การพักผ่อน หรือกิจกรรมนันทนาการ จากการเปลี่ยนแปลงนี้เองทำให้นันทนาการมีบทบาทและมีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์เป็นอย่างมากซึ่งในส่วนต่อไปนี้จะกล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการ ได้แก่

1. ประชากรในสังคม นันทนาการเป็นสื่อสำคัญในการที่จะพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ดังนั้นนันทนาการจึงมีความสำคัญต่อประชากรในสังคมเป็นอย่างยิ่ง

2. ครอบครัวจัดได้ว่าเป็นสังคมหน่วยย่อยที่เล็กที่สุด ซึ่งในปัจจุบันนี้สภาพภายในครอบครัวไม่ค่อยแน่นแฟ้นเหมือนในสมัยก่อน ๆ เพราะว่าทุกคนต่างมีความจำเป็นในการทำมาหากิน สภาพแวดล้อมจะต้องแข่งขันกับเวลาและแข่งกับคนอื่น ทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยมีโอกาสนักที่จะพบกันมากนัก ดังนั้นนันทนาการจะเป็นสื่อสำคัญที่จะช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว นอกจากนี้กิจกรรมนันทนาการยังช่วยลดปัญหาการใช้เวลาว่างให้กับสมาชิกในครอบครัวด้วยเป็นผลทำให้ผู้นำของครอบครัวได้ทำบทบาทของตนเองได้ดีขึ้น

3. ชุมชน นันทนาการช่วยพัฒนาชุมชนให้มีความสมบูรณ์หลาย ๆ ด้านด้วยกัน คือ ช่วยสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดีมีเหตุผล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความขยันขันแข็ง ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการช่วยให้การเสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน เพราะว่าพวกเขาเหล่านั้นได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการร่วมกิจกรรมนันทนาการและในกิจกรรมนันทนาการบางประเภท เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จะช่วยให้สมาชิกในสังคมรู้จักเสียสละและช่วยผู้อื่น

3.1 ลดปัญหาอาชญากรรม ในชุมชนที่สงบย่อมไม่มีปัญหาอาชญากรรมถ้าหากเราพิจารณาถึงปัญหาอาชญากรรมแล้วจะพบว่าสาเหตุที่สำคัญอันหนึ่งก็คือการปล่อยให้คนบางประเภท โดยเฉพาะวัยรุ่นอยู่ว่างมากเกินไปจนทำให้เกิดการหมกมุ่นกับอบายมุขและประพฤติตนก่ออาชญากรรมดังกล่าว ดังนั้นถ้าหากในชุมชนมีโปรแกรมนันทนาการให้กับบุคคลเหล่านั้นจะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้

3.2 ช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี ทั้งนี้เพราะว่านันทนาการนั้นครอบคลุมไปถึงเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่สวยงาม เป็นการป้องกันลดมลภาวะได้อีกทางหนึ่ง ด้วยการจัดสวนหย่อม การจัดสวนไม้ดอกไม้ประดับจะช่วยรักษาความสมดุลทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ถ้าหากในชุมชนใดก็ตามขาดกิจกรรมนันทนาการ หรือไม่มีการวางโปรแกรมนันทนาการไว้ก็อาจมีปัญหาด้านมลภาวะได้

4. ประเทศชาติ นั้นนันทนาการ มีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมากทั้งนี้เพราะว่า กิจกรรมทางนันทนาการจะช่วยลดปัญหาความประพฤติของประชากรลงได้อย่างมากจนอาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมนันทนาการจะช่วยสร้างความสงบสุขภายในได้เป็นอย่างดี เพราะเมื่อคนภายในชาติได้เล่นได้ออกกำลังกาย ก็ทำให้มีสุขภาพดีทำให้รัฐบาลไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและเมื่อคนมีสุขภาพดี มีโอกาสได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจะส่งผลให้มีสุขภาพจิตดีไม่โกรธ หรืออาฆาตแค้น ย่อมทำให้การทะเลาะวิวาทไม่เกิดขึ้นในสังคม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่านันทนาการมีความสำคัญและจำเป็นต่อมนุษย์เป็นอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นองค์ประกอบและเป็นส่วนหนึ่งในแวดวงชีวิตของคนเราในการที่จะพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ อารมณ์ เพื่อให้เกิดความสุขความรักความอบอุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มและชุมชน เป็นการนำพา สถาบันครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติไปสู่สังคมที่มีแต่ความสงบสุข

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

มีผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพนันทนาการ ได้จัดแบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการไว้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายโอกาส ความเหมาะสมของปัจจัย องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องต่างๆที่สำคัญและน่าสนใจ มีดังต่อไปนี้

จรีนทร์ ธานีรัตน์ (2528: 155-173) ได้กล่าว ถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ดังนี้

1. นันทนาการประเภทการฝีมือและศิลปหัตถกรรม
2. นันทนาการประเภท กีฬา กรีฑา
3. นันทนาการประเภทดนตรีและร้องเพลง
4. นันทนาการประเภทละครภาพยนตร์
5. นันทนาการในทางงานอดิเรก
6. นันทนาการประเภทกิจกรรมทางสังคม
7. นันทนาการประเภทเต็นท์
8. นันทนาการประเภทนอกสถานที่ (นอกเมือง)
9. นันทนาการประเภทการอ่าน พูด เขียน และทางวรรณกรรม
10. นันทนาการประเภทกิจกรรมพิเศษ
11. นันทนาการประเภทอาสาสมัคร

บัทเลอร์ (Butler. 1959: 237-241) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่

1. เกมและกีฬา
2. กิจกรรมทางสังคม
3. ดนตรี
4. ศิลปะและหัตถกรรม
5. ละคร
6. เต็นท์
7. กิจกรรมทางธรรมชาติและกิจกรรมกลางแจ้ง

8. กิจกรรมทางภาษา วรรณกรรม และที่เกี่ยวข้อง
9. สะสมของเก่า
10. กิจกรรมบริการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 80-95) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 15 ประเภท ได้แก่

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬาและกีฬาเพื่อการแข่งขัน
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม
3. นันทนาการเดินร่ำและกิจกรรมเข้าจังหวะ
4. นันทนาการการละคร
5. นันทนาการงานอดิเรก
6. นันทนาการดนตรีและร้องเพลง
7. นันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง
8. นันทนาการทางสังคม
9. นันทนาการพิเศษ
10. นันทนาการวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน)
11. นันทนาการบริการอาสาสมัคร
12. นันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา
13. นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์ มนุษย์สัมพันธ์
14. นันทนาการประเภทจิตใจ และความสงบสุข
15. นันทนาการประเภทพัฒนาสุขภาพ และสมรรถภาพ

การแบ่งประเภทกิจกรรมนันทนาการของแต่ละคนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แตกต่างกันทำให้มุมมองแตกต่างกัน การแบ่งประเภทของกิจกรรมใกล้เคียงกัน มีความแตกต่างกันไปบ้าง ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์และยุคสมัย

นอกจากนี้ สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 38-56) ยังได้กล่าวถึงกิจกรรมนันทนาการว่า โดยทั่วไปแล้วกิจกรรมนันทนาการควรจะอยู่ในลักษณะที่เป็นกิจกรรมเหล่านี้คือ

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม หมายถึง การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยมือหรืองานด้านศิลปะต่าง ๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือในเวลาว่างและมิได้ทำเป็นอาชีพ หรือหวังผลกำไรใด ๆ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความสามารถในการใช้มือสร้างงานฝีมือ เพื่อพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมเหล่านี้ เช่น งานไม้ เย็บปักถักร้อย การวาดภาพ แกะสลัก งานประดิษฐ์ต่าง ๆ

2. กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา หมายถึง กิจกรรมที่ใช้ความสัมพันธ์กันระหว่างสติปัญญา การเคลื่อนไหว ความทนทานและพลังกำลังของร่างกายในการประกอบกิจกรรม บางกิจกรรมมีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ลูกบอล ไม้ตี หรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการเล่น กิจกรรมประเภทนี้มักใช้สถานที่ในการเล่น เช่น สนามหญ้า ลานกว้าง โรงยิมเนเซียม ในการเล่น หรือการแข่งขันจะมีกฎ กติกาเฉพาะแต่ละชนิดของเกมกีฬา

3. กิจกรรมนันทนาการเดินรำ หมายถึง กิจกรรมการแสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว เป็นการแสดงความสามารถในการเคลื่อนไหวประกอบดนตรี เช่น การกระโดด การหัน การยืดตัว การย่อตัว การหมุน การยกขึ้น การสไลด์ เป็นการแสดงออกถึงอารมณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ความสุข ความเสียใจ ความรัก การสงคราม การบูชาในพิธีต่าง ๆ

4. กิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้าง ประสบการณ์ชีวิต ในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ ที่มีสิ่งดึงดูดความสนใจในหลายรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่บุคคลให้ความสนใจและนิยมเลือกทำกันมาก

5. กิจกรรมนันทนาการการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข หมายถึง กิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอารมณ์สุขของมนุษย์ ซึ่งอารมณ์สุขมี 2 ประเภท ได้แก่ อารมณ์สนุกสนาน เช่น การเดินรำ การเล่นเกมกีฬา การท่องเที่ยว ฯลฯ และอารมณ์สงบสุข เป็นกิจกรรมที่ทำให้สงบมีโอกาสรู้ตนเอง พัฒนาจิตใจ เช่น การนั่งสมาธิ โยคะ มวยจีน การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ดนตรีบำบัด การศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น

6. กิจกรรมนันทนาการการละคร หมายถึง การเล่นละครทุกชนิด เป็นกิจกรรมการแสดงออกซึ่งมีเสียงหรือมีท่าทางประกอบการแสดง ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น ละครแบบสร้างสรรค์ ละครส่งเสริมจินตนาการ หรือเกมการละครแบบเป็นพิธี ละครร้อง ละครรำ ละครพูด เป็นต้น

7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ชีวิต กระทำด้วยความเต็มใจในช่วงเวลาอิสระ เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การสะสมสิ่งของ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ

8. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง หมายถึง กิจกรรมทางด้านดนตรีทุกชนิด ซึ่งดนตรีเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสาร หรือถ่ายทอดความรู้สึกของมวลมนุษยชาติ และเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและนอกเมือง หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลมีโอกาสนอกเขตธรรมชาติ จัดขึ้นโดยอาศัยสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เช่น สวนสาธารณะ การอยู่ค่ายพักแรม หรือการนำนักเรียนไปทัศนศึกษาในสถานที่ต่าง ๆ

10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมโอกาสในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์และสร้างความสามัคคีอันดีต่อเพื่อนมนุษย์

11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสพิเศษในวันสำคัญ เช่น การจัดงานสร้างสรรค์ประจำปี งานประจำปี การจัดงานเทศกาลวันปีใหม่ วันเด็ก วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันตรุษจีน วันคริสต์มาส

12. กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาทักษะความรู้ด้านการอ่าน การพูด การเขียน ก่อให้เกิดการสร้างความคิด ความสนุกสนานจากการอ่านเช่น นวนิยาย การ์ตูน เกิดการสร้างจินตนาการ มีทักษะในการใช้ภาษา เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สร้างบุคลิกภาพที่ดีให้กับตนเองในด้านการใช้ภาษา

13. กิจกรรมนันทนาการการบริการอาสาสมัคร หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การให้และการรับ การร่วมมือของชุมชนอันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจและพัฒนาจิตใจของบุคคล เป็นการเสริมสร้างทักษะและพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น อาสาสมัครช่วยงานโรงเรียนช่วยงานชุมชนและงานอาสาสมัครต่าง ๆ

14. กิจกรรมนันทนาการการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ เป็นกิจกรรมแบบผสมผสานเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการลีลาชีวิต โดยมีความประสงค์ที่จะพัฒนาด้านสุขภาพเป็นกิจกรรม นันทนาการสุขภาพ (Wellness) เป็นการจัดการด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลการศึกษาสำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นแรงจูงใจในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพและมีทางเป็นไปได้มากที่สุด

15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์และมนุษยสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์การทำงานเป็นทีม การประสานความร่วมมือของกลุ่มและยังส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมกลุ่มของสังคมในวิถีประชาธิปไตย รับผิดชอบต่อผู้นำและผู้ตามให้รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองและของสังคมที่ดี

ประวัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ประวัติความเป็นมา

เมื่อครั้งโบราณงานศิลปวัฒนธรรมทั้งด้านนาฏดุริยางค์ และช่างศิลป์ได้รับการอุปถัมภ์อยู่ภายใต้พระบารมีพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ หรือได้รับการอนุเคราะห์จากขุนนางผู้ใหญ่ คหบดีรวมทั้งนักบวช ต่อมาเมื่อมีการสถาปนากรมศิลปากรขึ้นเป็นหน่วยงานที่มี ภารกิจหลักในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอด สร้างสรรค์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม จึงได้จัดตั้งสถานศึกษานาฏดุริยางค์ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็น โรงเรียนศิลปากรแผนกนาฏดุริยางค์ โรงเรียนสังกัดศิลป์ โรงเรียนนาฏศิลป์ และวิทยาลัยนาฏศิลป์ตามลำดับ ส่วนการจัดการศึกษาด้านช่างศิลป์ได้จัดตั้งสถานศึกษาในชื่อโรงเรียน ประณีตศิลป์ และเป็นวิทยาลัยช่างศิลป์ ต่อมาตามลำดับ

ในปี พ.ศ. 2541 มีการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกรมศิลปากรตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2541 เป็นการยกระดับการศึกษาระดับปริญญาเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรมให้สูงขึ้นถึงระดับปริญญา และในปี พ.ศ. 2550 ได้ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เป็นพระราชบัญญัติ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2550 ทำให้สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เป็นนิติบุคคลแยกออกจากกรมศิลปากร ตามบทเฉพาะกาล มาตรา 59 ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ วิทยาลัยช่างศิลป์ ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคทั้ง 15 วิทยาลัย สังกัดกรมศิลปากร มาเป็นของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ตามพระราชบัญญัตินี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

“สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์และทัศนศิลป์ ที่มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับระดับชาติและนานาชาติ”

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ และช่างศิลป์ ระดับพื้นฐานวิชาชีพ ถึงวิชาชีพชั้นสูง ที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับระดับชาติและนานาชาติ
2. สร้างงานวิจัย งานสร้างสรรค์ นวัตกรรม ที่เป็นองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม อย่างมีคุณค่าแก่สังคม
3. เป็นศูนย์กลางบริการวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม
4. อนุรักษ์ พัฒนา สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ (Objective)

ตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. 2550 สถาบันฯ มีอำนาจหน้าที่ให้การศึกษาและส่งเสริมวิชาการ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานวิชาชีพถึงวิชาชีพชั้นสูง ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์และช่างศิลป์ ทั้งไทยและสากล รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทำการสอนทำการแสดง ทำการวิจัยและให้บริการทางวิชาการ ตลอดจนส่งเสริม สืบสาน สร้างสรรค์ ทะนุบำรุง และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายของชุมชนในท้องถิ่น

เป้าหมายสู่ความสำเร็จ (Goal)

เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์และทัศนศิลป์ ที่มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับระดับชาติและนานาชาติ

การจัดกิจกรรมนันทนาการในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

เนื่องด้วยสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถานศึกษาระดับปริญญาตรีที่ก่อตั้งขึ้นใหม่ในระยะเวลาไม่นาน ทำให้บุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ต่างก็ทำงานกันอย่างหนัก เพื่อเร่งพัฒนาศักยภาพขององค์กรให้รู้ทันหน้าทำให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ น้อยมาก กอปรกับงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อใช้เร่งพัฒนาองค์กรในด้านการจัดการศึกษา ทำให้มีการตั้งงบประมาณโครงการด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อบุคลากรน้อยมาก ส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นจึงมักเป็นการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทตามวันสำคัญต่างๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น และมักเป็นกิจกรรมที่จัดแบบง่ายและใช้เวลาไม่มากนัก (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. 2553: แนะนำสถาบัน)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

คริสโตเฟอร์ (Christopher. 1977: 6341-A) ได้ทำการศึกษาความต้องการและความสนใจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี จากการสำรวจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ 30 ประเภท โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้สูงอายุ

จำนวน 94 คน ที่มีอายุระหว่าง 54-56 ปี สิ่งที่สำรวจ ได้แก่ ความเอาใจใส่ในการเข้าร่วมกิจกรรมและสิ่งที่ต้องการจะได้รับการฝึกเพิ่มเติมจากการสำรวจ ปรากฏว่า วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพให้กว้างขวาง เพื่อเป็นการสร้างเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้นและผู้สูงอายุที่คล่องแคล่วในวันข้างหน้า ส่วนในกีฬาประเภททีมไม่ควรคัดออกจากกิจกรรมโรงเรียน และกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพควรจะได้รับสนับสนุนไปพร้อมๆกัน

นันทอกมาห์ (Nantogmah. 1982: 1080-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องโปรแกรมพลศึกษาที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐโอไอโอวา ที่เป็นที่ต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่สุดท้ายและได้รับการเสนอแนะโดยคณาจารย์มหาวิทยาลัยต่างๆในรัฐโอไอโอวา ได้ใช้แบบสอบถามกับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่สุดท้าย จำนวน 272 คน และคณาจารย์ จำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมที่จัดมากในโรงเรียนคือ วอลเลย์บอล ซอฟท์บอล และบาสเกตบอล กิจกรรมที่นักเรียนต้องการจะให้นั้นคือ การวิ่งออกกำลังกาย ยิมนาสติก วายน้ำ เบสบอลและแบดมินตัน นักเรียนชอบกีฬามากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ส่วนคณาจารย์ของวิทยาลัยต่างๆ สนับสนุนกีฬาที่เล่นประเภทบุคคลมากกว่ากีฬาที่เล่นเป็นทีม ทั้งนักเรียนและคณาจารย์มีความเห็นว่าโปรแกรมพลศึกษาที่บังคับเรียนควรจัดให้มีในระดับ 9 และ 10 ส่วนอาจารย์ในวิทยาลัยสนับสนุนให้ใช้แผนการเรียนบังคับเลือกในชั้น 11 และ 12

โฮล์คบริค (Holbrook. 1993: 2735-A) ทำการศึกษาความต้องการเร่งด่วนและกำหนดแผนเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนพลศึกษา นั้นหนทางการและโปรแกรมการแข่งขันกีฬา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วยผู้บริหารสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักธุรการ และสถาปนิก ผลปรากฏว่า คณะกรรมการวางแผนของสถาบันจะต้องศึกษาในรายละเอียด เพื่อกำหนดแบบสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดเพิ่มงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับบำรุงการรักษาที่ได้ประสิทธิภาพ ควรร่วมกันดำเนินการตั้งแต่การวางแผนการวิจัย เพื่อศึกษาแนวทางในอนาคตเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อประสิทธิภาพการวางแผนและการดำเนินการ

เคราส์ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 12-13 ; อ้างอิงจาก Kraus. 1984) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของคนอเมริกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่มีส่วนพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม โดยคิดเป็นร้อยละที่กิจกรรมนันทนาการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยแสดงความคิดเห็นและน้ำหนักความสำคัญต่างกัน

1. การยอมรับตนเองและผู้อื่น 54 %
2. ความมีสัมฤทธิ์ผล 59 %
3. สุขภาพกาย จิต 58 %
4. ความรัก ความเข้าใจ 61 %
5. อีสุภาพ บุคคล และสังคม 71 %
6. การมีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่ม 63 %
7. ส่งเสริมการทำลายและความเสี่ยง 56 %

8. ส่งเสริมความปลอดภัย 51 %
9. อำนาจความสะอาด 50 %
10. ส่งเสริมสภาพภาพ 37 %
11. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 50 % 41
12. ส่งเสริมปมเด่น 29 %

ทิลแมน (สมบัติ กาญจนกิจ 2535: 18 ; อ้างอิงจาก Tillman. 1984) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างของคนและชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบว่าคนในชุมชนใช้เวลาว่างในกิจกรรมนันทนาการอย่างไรบ้าง ผลการวิจัยสรุปว่า คนและชุมชนมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่าง 10 ประการ ดังนี้

1. ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น
3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นเจ้าของ เป็นผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนอง และมีปฏิริยาทางสังคม
7. ต้องการกิจกรรมทางจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นที่ต้องการ
10. ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และทดสอบสมรรถภาพ

งานวิจัยในประเทศ

กรมพลศึกษา (2530: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชนเทศบาล และกรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครู-อาจารย์ ร้อยละ 66.4 เห็นด้วยว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทุกคนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในโรงเรียนควรเป็นประโยชน์แก่นักเรียนกิจกรรมนันทนาการที่ใหม่นักเรียนสนใจ และเป็นกิจกรรมในด้านการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ปัญหาและอุปสรรคเรื่องความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการคือ ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมด้านนันทนาการในโรงเรียนไม่เพียงพอ ขาดสถานที่และงบประมาณขาดความร่วมมือ และการสนับสนุนกับผู้ร่วมงาน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม และผู้จัดกิจกรรมมีความรู้และทักษะด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการน้อย กิจกรรมไม่เร้าใจ และไม่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและสภาพท้องถิ่น

คณิต เขียววิชัย (2531: 80) ได้ทำการศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมนันทนาการในชนบทที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการและได้สรุปหน่วยงานที่รับผิดชอบสำหรับกิจกรรมนันทนาการของ

ชนบท โดยแบ่งออกเป็น 3 หน่วยงาน คือ เทศบาล กรมพัฒนาชุมชน และการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. เทศบาลเมือง จัดกิจกรรมดังต่อไปนี้
 - 1.1 ศูนย์เยาวชน และศูนย์สุขภาพเพื่อสุขภาพ 33 %
 - 1.2 สนามเด็กเล่น 22 %
 - 1.3 การจัดงานวันสำคัญ 21 %
 - 1.4 การแข่งขันกีฬา 10 %
 - 1.5 สวนสาธารณะ 8 %
 - 1.6 ดนตรีสำหรับประชาชน 4 %
 - 1.7 สวนสัตว์ 2 %
2. พัฒนาชุมชนจังหวัด จัดกิจกรรมดังต่อไปนี้
 - 2.1 การสัมมนาผู้นำเยาวชน 39 %
 - 2.2 ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ 34 %
 - 2.3 ศูนย์เยาวชนตำบล 10 %
3. การศึกษานอกโรงเรียน จัดกิจกรรมดังนี้
 - 3.1 ห้องสมุดสำหรับประชาชน 90 %
 - 3.2 การแข่งขันกีฬา 10 %

ปรากฏว่า ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นเพศหญิงมีจำนวนมากกว่า เพศชาย กิจกรรม ที่เข้าร่วมใน นันทนาการพิเศษ ระดับอายุ 6-15 ปี ได้แก่ สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ดนตรี สำหรับประชาชน วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา และวันลอยกระทง ช่วงเวลาที่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ มากที่สุด ได้แก่ 15-18 นาที

ชลิต รัตนะ (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการกิจกรรม นันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบอันดับ ความต้องการประเภทของกิจกรรมนันทนาการ โดยแยกตามเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ข้าราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ใช้วิธีแบบ คิว-ชอร์ต การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยและ ทดสอบด้วย H-test ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. บุคลากรชาย บุคลากรที่มีอายุ 30 ปีลงมา บุคลากรที่มีสถานภาพโสด บุคลากรที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,300 บาท และบุคลากรที่มีรายได้ตั้งแต่ 13,680 บาทขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ประเภทเกม กีฬา และกรีฑาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน) ส่วนบุคลากรหญิง บุคลากรที่มีอายุน้อยกว่า 31 -40 ปี บุคลากรที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป บุคลากรที่มีสถานภาพสมรสและบุคลากรที่มีรายได้ระหว่าง 7,300 – 13,040 บาท มีความ ต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทท่องเที่ยวทัศนศึกษาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุดคือ ประเภท วรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน)

2. บุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพบุคคลและรายได้แตกต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. บุคลากรมีความเห็นว่า การที่สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ ไม่สนใจ ไม่ให้ความสำคัญ การขาดผู้นำทางนันทนาการ ผู้บริหารไม่สนับสนุนด้านงบประมาณ การขาดการประชาสัมพันธ์ การไม่สำรวจความต้องการนันทนาการของบุคลากร โดยเสนอแนะให้แก้ไขปัญหานั้นโดยให้กลุ่มร่วมรับผิดชอบ ในลักษณะขององค์กร ชมรม สมาคม ผู้บริหารควรส่งเสริมและให้ความสำคัญ ควรมีการสำรวจความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร กิจกรรมควรมีหลายประเภท เพื่อที่จะเลือกได้ตามความชอบ และเหมาะสมกับวัยและสามารถเข้าร่วมได้ทั้งครอบครัว

อาภรณ์ มณีโชติ (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชน โดยแยกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานในศูนย์ ขนาดของศูนย์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เยาวชน จำนวน 170 คน เจ้าหน้าที่ศูนย์จำนวน 70 คน จากศูนย์เยาวชน 13 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบค่าที และค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่า

1. เยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชนเขตกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่ามีความคิดเห็นด้านกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์และด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเจ้าหน้าที่ศูนย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการของศูนย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านบุคลากรและกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง

2. เยาวชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่มีความแตกต่างกันโดยนัยสำคัญทางสถิติและเยาวชนที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกศูนย์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายได้ ยกเว้นด้านกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เจ้าหน้าที่ศูนย์ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเจ้าหน้าที่ศูนย์ที่ทำงานในศูนย์ขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เยาวชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเยาวชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์ เรียงลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่มี จำนวนไม่เพียงพอ จำนวนอุปกรณ์ไม่เพียงพอ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง

ภทรียา อินทร์สุวรรณ. (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ บุคลากรโดยรวมและจำแนกตัวแปร เพศ อายุ และสถานภาพสมรส เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับน้อยทุกตัวแปร ยกเว้นตัวแปรสมรสแล้ว มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านบุคลากร

2. ความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการ ทั้งบุคลากรโดยรวมและจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพสมรส ทุกตัวแปร มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

รัชฎาพร สุปินนะ (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนเอกชนในเครืออัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนกุหลาบวัฒนา โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย และโรงเรียนวาสูเทวี ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกคน จำนวน 278 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. เพศมีความสัมพันธ์กับความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านการดำเนินการในระดับความต้องการและประเภทกิจกรรมนันทนาการ เพศชาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการมากกว่าเพศหญิง

2. อายุมีความสัมพันธ์กันตามความต้องการในการจัดกิจกรรมในระดับความต้องการและอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการน้อยกว่ากลุ่มอายุอื่น

3. ตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการในด้านการดำเนินการและประเภทกิจกรรมนันทนาการ

จิรนน สีส้ม (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำแนกตามเพศ อายุ รายได้ และตำแหน่งงาน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรทั่วไปโดยรวมยังไม่เหมาะสม

2. บุคลากรต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการในระดับมาก

3. บุคลากรที่เพศต่างกันต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

4. บุคลากรที่อายุแตกต่างกันต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

5. บุคลากรที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

6. บุคลากรที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

เอกรัฐ พัฒนสุขพงษ์ (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร โรงพยาบาลตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านต่าง ๆ จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

2. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านต่าง ๆ จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรโรงพยาบาลตำรวจที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

3. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านต่าง ๆ จำแนกตามยศ พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

4. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

พิมพ์ปวีณ์ หนีพาล (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของประชาชนอายุระหว่าง 20-30 ปี ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของประชาชนอายุระหว่าง 20-30 ปี ในพื้นที่เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความต้องการระดับมากโดยเฉพาะ การฟังเพลง การท่องเที่ยวด้วยตนเองในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การอ่านหนังสือ และนันทนาการโดยการใช้คอมพิวเตอร์เรียงตามลำดับ และนันทนาการที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือ นันทนาการการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข โดยเฉพาะ มวยจีนและไทชิ

2. ประชาชนอายุระหว่าง 20-30 ปี ในพื้นที่เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุและระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมใกล้เคียงกัน

3. ประชาชนอายุระหว่าง 20-30 ปี ในพื้นที่เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมใกล้เคียงกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 360 คน (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.2553)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 610) ที่จำนวนประชากร 360 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

การกำหนดคะแนนแบบสอบถามความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายระดับความต้องการ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความต้องการ
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ จากตำรา หนังสือ แผ่นพับ วารสาร วิทยานิพนธ์ และเอกสารต่างๆ เพื่อนำมากำหนดกรอบและขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามจากตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดขอบเขตและโครงสร้างแบบสอบถามความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. เสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้สำนวนและภาษา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามโดยวิธีเชิงประจักษ์ (Face validity)
2. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (Cronbach. 1970:161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90

3. นำแบบสอบถามไปเสนออาจารย์ควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วจึงนำไปดำเนินการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงคณบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยชี้แจงและอธิบายขั้นตอนการทำแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองพร้อมผู้ช่วย ใช้เวลาเก็บแบบสอบถาม 1 เดือน ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2553 ถึง 30 กรกฎาคม 2553
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง
5. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องแล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับคืนและลงรหัส (Coding)
2. นำข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคืนมาตรวจให้คะแนน แล้วแบ่งแบบสอบถามออกเป็นหมวดหมู่ตามค่าตัวแปรที่จะทดสอบสมมุติฐาน
3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทำการวิเคราะห์ ดังนี้
 - 3.1 การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
 - 3.2 การวิเคราะห์ความต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนั้นหนทางการของบุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ นำมาสรุป แล้วนำเสนอในรูปความเรียง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย ใช้สถิติดังนี้

 - 5.1 สถิติพื้นฐาน
 - 5.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 5.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้ใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยจำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 3 รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วย ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ดังปรากฏผลในตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนตัวของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (f)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	42	21.00
1.2 หญิง	158	79.00
รวม	200	100.00
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 25 ปี	11	5.50
2.2 25 - 30 ปี	87	43.50
2.3 31 - 36 ปี	73	36.50
2.4 36 ปีขึ้นไป	29	14.50
รวม	200	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	15	7.50
3.2 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	158	79.00
3.3 สูงกว่าปริญญาตรี	27	13.50
รวม	200	100.00
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน		
4.1 น้อยกว่า 1 ปี	8	4.00
4.2 1 ปี - 5 ปี	169	84.50
4.3 6 ปีขึ้นไป	23	11.50
รวม	200	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่า ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำแนกตามตัวแปร มีดังนี้

1. เพศ พบว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 และเพศชาย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00

2. อายุ พบว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ส่วนใหญ่มีอายุ 25 - 30 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 รองลงมา คือ อายุ 31 - 36 ปี มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 อายุ 36 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 และอายุน้อยกว่า 25 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50

3. ระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันพัฒนศิลป์ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 ปี - 5 ปี จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 84.50 รองลงมา คือ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 และน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยจำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการการวิเคราะห์ความต้องการของบุคลากรส่วนกลางของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยการวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏผลในตาราง 2 - 10

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของความ
ต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านการจัด
ดำเนินงาน (n = 200)

ด้านการจัดดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
1. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.61	0.82	มาก
2. การจัดระเบียบการใช้บริการเพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ	3.70	0.76	มาก
3. การจัดทำเอกสารสำหรับเผยแพร่ความรู้กับการจัดกิจกรรม นันทนาการนั้นๆ	3.62	0.79	มาก
4. การจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านจัดกิจกรรม นันทนาการ	3.41	0.85	ปานกลาง
5. การจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดกิจกรรม นันทนาการอย่างต่อเนื่อง	2.98	0.87	ปานกลาง
6. การกำหนดนโยบายแผนและเลือกการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.49	0.84	ปานกลาง
7. การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการกำหนดนโยบายแผน และ การเลือกจัดกิจกรรม	3.21	0.87	ปานกลาง
8. งบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	2.89	0.88	ปานกลาง
9. การจัดสรรงบประมาณด้านกิจกรรมนันทนาการได้เหมาะสม และต่อเนื่อง	3.50	0.83	มาก
10. ความสะดวกในการใช้งบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรม	3.34	0.85	ปานกลาง
รวม	3.37	0.62	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความต้องการการจัดการ
 นั้นนทาการ ด้านการจัดดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D.= 0.62) เมื่อพิจารณา
 เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อ 2 การจัดระเบียบการให้บริการเพื่อความ
 สะดวกแก่ผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.76) ข้อ 3 การจัดทำเอกสารสำหรับเผยแพร่ความรู้กับการจัด
 กิจกรรมนั้นนทาการนั้นๆ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.79) ข้อ 1 การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
 นั้นนทาการ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.82) และข้อ 9 การจัดสรรงบประมาณด้านกิจกรรมนั้นนทาการได้
 เหมาะสมและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.83) ส่วนข้ออื่นๆ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของความ
ต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านบุคลากร (n
= 200)

ด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. บุคลากรให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.02	0.75	ปานกลาง
2. บุคลากรให้ข่าวสารและคำแนะนำในการจัดกิจกรรม นันทนาการ	3.17	0.74	ปานกลาง
3. เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ และรับฝากสิ่งของในบริเวณที่มีการ จัดกิจกรรมนันทนาการ	2.80	0.85	ปานกลาง
4. เจ้าหน้าที่พยาบาลประจำสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ	2.81	0.76	ปานกลาง
5. เจ้าหน้าที่บริการเบิก-จ่ายอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	2.67	0.91	ปานกลาง
6. เจ้าหน้าที่ดูแลและรักษาความสะอาดบริเวณที่จัดกิจกรรม นันทนาการ	2.65	0.95	ปานกลาง
7. เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	2.72	0.89	ปานกลาง
รวม	2.83	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความต้องการการจัดการนันทนาการ ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 1 บุคลากรให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.75) ข้อ 4 เจ้าหน้าที่พยาบาลประจำสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.76) ข้อ 2 บุคลากรคอยให้ข่าวสารและคำแนะนำบริการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.74) ข้อ 3 เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ และรับฝากสิ่งของในบริเวณที่มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.85) ข้อ 7 เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.89) ข้อ 5 เจ้าหน้าที่บริการเบิก-จ่าย อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.91) และข้อ 6 เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 0.95)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของความ
ต้องการการจัดการนั้นนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านสถานที่
อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก (n = 200)

ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมและสะดวกกับ พนักงาน	3.50	0.79	มาก
2. สถานที่ที่มีมาตรฐานในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.88	0.76	มาก
3. สถานที่ที่มีความปลอดภัยในการให้บริการ	3.73	0.77	มาก
4. อุปกรณ์ที่เพียงพอแก่การให้บริการ	3.73	0.77	มาก
5. อุปกรณ์ที่มีมาตรฐานและความปลอดภัยในการให้บริการ	3.26	0.82	ปานกลาง
6. สถานที่สำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายและทำความสะอาด ร่างกาย	3.63	0.78	มาก
7. ห้องน้ำ ห้องส้วมที่เพียงพอและสะอาด	3.53	0.79	มาก
8. สถานที่และอุปกรณ์ปฐมพยาบาล	3.49	0.80	ปานกลาง
รวม	3.59	0.59	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความต้องการการ
จัดการนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$
3.59, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ข้อ 8
สถานที่หรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาล ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.80) และข้อ 5 อุปกรณ์ที่มีมาตรฐานและความ
ปลอดภัยในการให้บริการ ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.82)

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของความ
ต้องการการจัดการนั้นหนทางการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้านกิจกรรม
นันทนาการ (n = 200)

ด้านกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. ฟุตบอล	4.08	0.52	มาก
2. แบดมินตัน	4.10	0.54	มาก
3. ปิงปอง	4.15	0.53	มาก
4. เปตอง	4.08	0.54	มาก
5. ร้อยดอกไม้	3.50	0.71	มาก
6. วาดภาพ	3.73	0.63	มาก
7. แกะสลักไม้	3.03	0.84	ปานกลาง
8. แกะสลักผลไม้	2.93	0.87	ปานกลาง
9. ปักผ้า	3.15	0.82	ปานกลาง
10. การละคร	4.25	0.51	มาก
11. นาฏศิลป์ไทย	4.28	0.51	มาก
12. นาฏศิลป์สากล	4.13	0.53	มาก
13. ดนตรีไทย	4.25	0.51	มาก
14. ดนตรีสากล	4.15	0.53	มาก
15. สะสมของเก่า	3.68	0.65	มาก
16. สะสมหนังสือ	3.68	0.65	มาก
17. สะสมแสตมป์	3.53	0.69	มาก
18. จัดโครงการอาสาสมัครร่วมพัฒนาสถาบันฯ	4.10	0.53	มาก
19. จัดโครงการพัฒนาชุมชนในที่ต่างๆ	3.80	0.59	มาก
20. จัดกิจกรรมงานเทศกาลต่างๆ	4.40	0.49	มาก
21. จัดกิจกรรมในวันพระ	3.30	0.79	ปานกลาง
22. เขียนบทความ วรรณกรรม บทกวี ต่างๆ	4.40	0.49	มาก
23. อ่านบทความ วรรณกรรม บทกวีต่างๆ	4.40	0.49	มาก
24. จัดกิจกรรมท่องเที่ยวในสถานที่สำคัญต่างๆในกรุงเทพฯ และ เขตปริมณฑล	4.30	0.51	มาก
25. จัดกิจกรรมท่องเที่ยวทัศนศึกษาต่างจังหวัด	4.48	0.47	มาก
26. จัดกิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์ เสริมสร้างความสามัคคีใน องค์กร	3.95	0.55	มาก
27. พุทธศาสนวันอาทิตย์	3.49	0.75	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
28. นั่งวิปัสสนากรรมฐาน	3.49	0.75	ปานกลาง
29. เล่นโยคะ	3.50	0.71	มาก
30. กิจกรรมเข้าจังหวะ	3.50	0.71	มาก
รวม	3.86	0.56	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความต้องการการจัดการนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 27 พุทธศาสนวันอาทิตย์ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.75) ข้อ 28 นั่งวิปัสสนากรรมฐาน ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.75) ข้อ 21 จัดกิจกรรมในวันพระ ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.79) ข้อ 9 ปักผ้า ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.82) ข้อ 7 แกะสลักไม้ ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.84) และข้อ 8 แกะสลักผลไม้ ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.87) นอกนั้นทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของความ
ต้องการการจัดการนั้นหนนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและราย
ด้าน (n = 200)

ความต้องการการจัดการนั้นหนนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. ด้านการจัดดำเนินงาน	3.37	0.62	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากร	2.83	0.72	ปานกลาง
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.59	0.59	มาก
4. ด้านกิจกรรมนั้นหนนาการ	3.86	0.56	มาก
รวม	3.41	0.62	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความต้องการการจัดการนั้นหนนาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการการจัดการนั้นหนนาการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนั้นหนนาการ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.56) และด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.59) ส่วนความต้องการการจัดการนั้นหนนาการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.62) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.72)

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของความ
ต้องการการจัดการนั้นหนนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและ
รายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 200)

ความต้องการการจัดการนั้นหนนาการ	ชาย (n = 42)			หญิง (n = 158)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
1. ด้านการจัดดำเนินงาน	3.38	0.63	ปานกลาง	3.36	0.60	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากร	2.84	0.74	ปานกลาง	2.80	0.71	ปานกลาง
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.60	0.61	มาก	3.67	0.58	มาก
4. ด้านกิจกรรมนั้นหนนาการ	3.87	0.57	มาก	3.80	0.54	มาก
รวม	3.40	0.64	ปานกลาง	3.41	0.61	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีความต้องการการจัดการ
นั้นหนนาการ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ พบดังนี้

เพศชาย มีความต้องการการจัดการนั้นหนนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนั้นหนนาการ ($\bar{X} = 3.87$, S.D.= 0.57) และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 0.61) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

เพศหญิง มีความต้องการการจัดการนั้นหนนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนั้นหนนาการ ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.54) และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.58) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของความต้องการการจัดการหนี้ธนาคารของบุคลากรส่วนกลางในสถาบัน
บัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอายุ (n = 200)

ความต้องการการจัดการ หนี้ธนาคาร	น้อยกว่า 25 ปี (n = 11)			25 - 30 ปี (n = 87)			31 - 36 ปี (n = 73)			36 ปีขึ้นไป (n = 29)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
1. ด้านการจัดดำเนินงาน	3.43	0.45	ปานกลาง	3.42	0.50	ปานกลาง	3.28	0.51	ปานกลาง	3.33	0.50	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากร	2.68	0.69	ปานกลาง	2.83	0.73	ปานกลาง	2.84	0.74	ปานกลาง	2.67	0.69	ปานกลาง
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.59	0.50	มาก	3.67	0.54	มาก	3.72	0.57	มาก	3.58	0.49	มาก
4. ด้านกิจกรรม หนี้ธนาคาร	3.78	0.53	มาก	3.86	0.54	มาก	3.88	0.56	มาก	3.76	0.52	มาก
รวม	3.37	0.54	มาก	3.45	0.58	มาก	3.43	0.60	มาก	3.34	0.55	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีความต้องการการจัดการ
นั้นหนากการ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอายุ พบดังนี้

อายุน้อยกว่า 25 ปี มีความต้องการการจัดการนั้นหนากการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.37$, $S.D. = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัด
ดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.43$, $S.D. = 0.45$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.68$, $S.D. = 0.69$) นอกจากนั้นทุกด้านมี
ความต้องการอยู่ในระดับมาก

อายุ 25 - 30 ปี มีความต้องการการจัดการนั้นหนากการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$, $S.D. = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัด
ดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.42$, $S.D. = 0.50$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.83$, $S.D. = 0.73$) นอกจากนั้นทุกด้านมี
ความต้องการอยู่ในระดับมาก

อายุ 31 - 36 ปี มีความต้องการการจัดการนั้นหนากการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$, $S.D. = 0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัด
ดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.28$, $S.D. = 0.51$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.84$, $S.D. = 0.74$) นอกจากนั้นทุกด้านมี
ความต้องการอยู่ในระดับมาก

อายุ 36 ปีขึ้นไป มีความต้องการการจัดการนั้นหนากการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.34$, $S.D. = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัด
ดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.33$, $S.D. = 0.50$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.67$, $S.D. = 0.69$) นอกจากนั้นทุกด้านมี
ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบัน
บัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา (n = 200)

ความต้องการการจัดการนันทนาการ	ต่ำกว่าปริญญาตรี (n = 15)			ปริญญาตรี (n = 158)			สูงกว่าปริญญาตรี (n = 27)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
1. ด้านการจัดดำเนินงาน	3.41	0.46	ปานกลาง	3.42	0.50	ปานกลาง	3.43	0.45	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากร	3.08	0.45	ปานกลาง	2.89	0.56	ปานกลาง	3.09	0.46	ปานกลาง
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.41	0.52	ปานกลาง	3.49	0.44	ปานกลาง	3.43	0.45	ปานกลาง
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.72	0.52	มาก	3.89	0.40	มาก	3.81	0.50	มาก
รวม	3.41	0.49	ปานกลาง	3.42	0.48	ปานกลาง	3.44	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่าบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีความต้องการการจัดการ
นันทนาการ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา พบดังนี้

ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรม
นันทนาการ ($\bar{X} = 3.72$, S.D.= 0.52) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ปริญญาตรี มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$,
S.D.= 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรม
นันทนาการ ($\bar{X} = 3.89$, S.D.= 0.40) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

สูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรม
นันทนาการ ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.50) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (n = 200)

ความต้องการการจัดการนันทนาการ	น้อยกว่า 1 ปี (n = 8)			1 ปี - 5 ปี (n = 169)			6 ปีขึ้นไป (n = 23)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านการจัดดำเนินงาน	3.41	0.46	ปานกลาง	3.42	0.51	ปานกลาง	3.45	0.53	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากร	3.06	0.51	ปานกลาง	2.88	0.56	ปานกลาง	3.08	0.45	ปานกลาง
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.46	0.45	ปานกลาง	3.51	0.44	ปานกลาง	3.42	0.46	ปานกลาง
4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.52	0.57	มาก	3.81	0.50	มาก	3.67	0.52	มาก
รวม	3.36	0.50	ปานกลาง	3.41	0.50	ปานกลาง	3.41	0.49	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่าบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระยะเวลาในการทำงาน พบดังนี้

ไม่เกิน 1 ปี มีความต้องการการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.52$, S.D.= 0.57) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

1 ปี - 5 ปี มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.50) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

6 ปี ขึ้นไป มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.52) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วย ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปได้ดังนี้

- ต้องการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น แอโรบิค
- ต้องการให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ภายในองค์กร
- การให้มีการจัดอบรมในรูปแบบการสัมมนาเพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อเป็น

การสร้างควมสามัคคีภายในองค์กร

- ควรจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในองค์กร
- ควรจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจและสมาธิ เช่น การฟังธรรมการนั่งวิปัสสนากรรมฐาน
- ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา เพื่อทำประโยชน์ให้กับสังคม
- ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ต่อการขับเคลื่อนมิติการขับเคลื่อนทาง

สังคมในองค์กร

- ควรจัดกิจกรรมที่เป็นความสามัคคี การทำงานร่วมกัน และการมีส่วนร่วมของบุคลากรใน

องค์กร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อพิจารณานำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการให้สอดคล้องกับความต้องการของข้าราชการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และสนับสนุนความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน และยังส่งผลไปยังการทำงานเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลและแนวทางให้สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์นำไปใช้ประกอบในการพิจารณาปรับโครงสร้างการจัดบริการเพื่อให้ข้าราชการได้ประโยชน์สูงสุด รวมถึงเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้ทำการวิจัย และผู้สนใจเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 360 คน (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.2553)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 610) ที่จำนวนประชากร 360 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

การกำหนดคะแนนแบบสอบถามความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายระดับความต้องการ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความต้องการ
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตและนำตัวจากทางบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นำไปเสนอเพื่อขออนุญาตอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องทั้ง 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำแบบสอบถามไปดำเนินการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากความต้องการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. สรุปแบบสอบถามความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มาวิเคราะห์แต่ละด้านโดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

5. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุป แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิจัยข้อมูล ใช้สถิติ ดังนี้

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Means)

6.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สรุปผลได้ดังนี้

1 จากผลการวิจัย พบว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เป็นกลุ่มประชากรในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 200 คน จำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

1.1 เพศ พบว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 และเพศชาย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00

1.2 อายุ พบว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ส่วนใหญ่มีอายุ 25 - 30 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 รองลงมา คือ อายุ 31 - 36 ปี มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 อายุ 36 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 และอายุน้อยกว่า 25 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50

1.3 ระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

1.4 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 ปี - 5 ปี จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 84.50 รองลงมา คือ 6 ปี ขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 และน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

2 จากผลการศึกษาแสดงว่า บุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.56) และด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.59) ส่วนความต้องการการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.62) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.72)

ด้านการจัดดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อ 2 การจัดระเบียบการให้บริการเพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.76) ข้อ 3 การจัดทำเอกสารสำหรับเผยแพร่ความรู้กับการจัดกิจกรรมนันทนาการนั้นๆ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.79) ข้อ 1 การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.82) และข้อ 9 การจัดสรรงบประมาณด้านกิจกรรมนันทนาการได้เหมาะสมและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.83) ส่วนข้ออื่นๆ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 1 บุคลากรให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.75) ข้อ 4 เจ้าหน้าที่พยาบาลประจำสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.76) ข้อ 2 บุคลากรคอยให้ข่าวสารและคำแนะนำบริการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.74) ข้อ 3 เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ และรับฝากสิ่งของในบริเวณที่มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.85) ข้อ 7 เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.89) ข้อ 5 เจ้าหน้าที่บริการเบิก-จ่าย อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.91) และข้อ 6 เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 0.95)

ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ข้อ 8 สถานที่หรืออุปกรณ์ปฐมพยาบาล ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.80) และข้อ 5 อุปกรณ์ที่มีมาตรฐานและความปลอดภัยในการให้บริการ ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.82)

ด้านกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 27 พุทธศาสนวันอาทิตย์ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.75) ข้อ 28 นันทนาการมาตรฐาน ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.75) ข้อ 21 จัดกิจกรรมในวันพระ ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.79) ข้อ 9 ปักผ้า ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.82) ข้อ 7 แกะสลักไม้ ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.84) และข้อ 8 แกะสลักผลไม้ ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.87) นอกนั้นทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

3 ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ดังนี้

เพศชาย มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.87$, S.D.= 0.57) และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 0.61) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

เพศหญิง มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.54) และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.58) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

4 ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอายุ ดังนี้

อายุน้อยกว่า 25 ปี มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.37$, S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.43$, S.D.= 0.45) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.68$, S.D.= 0.69) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

อายุ 25 - 30 ปี มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.42$, S.D.= 0.50) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.83$, S.D.= 0.73) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

อายุ 31 - 36 ปี มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.28$, S.D.= 0.51) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.84$, S.D.= 0.74) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

อายุ 36 ปีขึ้นไป มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.34$, S.D.= 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.33$, S.D.= 0.50) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.67$, S.D.= 0.69) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

5 ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา ดังนี้

ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการการจัดการนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.72$, S.D.= 0.52) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ปริญญาตรี มีความต้องการการจัดการนั้นหนากการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D.= 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนั้นหนากการ ($\bar{X} = 3.89$, S.D.= 0.40) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

สูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการการจัดการนั้นหนากการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนั้นหนากการ ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.50) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

6 ความต้องการการจัดการนั้นหนากการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรระยะเวลาในการทำงาน ดังนี้

ไม่เกิน 1 ปี มีความต้องการการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนั้นหนากการ ($\bar{X} = 3.52$, S.D.= 0.57) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

1 ปี - 5 ปี มีความต้องการการจัดการนั้นหนากการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนั้นหนากการ ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.50) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

6 ปี ขึ้นไป มีความต้องการการจัดการนั้นหนากการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านกิจกรรมนั้นหนากการ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.52) นอกจากนั้นทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นความต้องการการจัดการนั้นหนากการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วย ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนั้นหนากการ ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปได้ดังนี้

- ต้องการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น แอโรบิค
- ต้องการให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ภายในองค์กร
- การให้มีการจัดอบรมในรูปแบบการสัมมนาเพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อ

เป็นการสร้างความสามัคคีภายในองค์กร

- ควรจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในองค์กร
- ควรจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจและสมาธิ เช่น การฟังธรรมการนั่งวิปัสสนากรรมฐาน
- ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา เพื่อทำประโยชน์ให้กับสังคม
- ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ต่อการขับเคลื่อนมิติการขับเคลื่อนทางสังคมในองค์กร

สังคมในองค์กร

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ข้างต้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผล สรุปได้ดังนี้

การศึกษาความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพปัจจุบัน บุคลากรมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้นทั้งในรายบุคคล และโดยรวมของแต่ละฝ่ายงาน ดังนั้น เวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจึงมีน้อยลง รวมทั้งไม่สามารถจัดสรรเวลาให้ตรงกันได้ ประกอบกับทางสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ยังไม่มีนโยบาย หน่วยงาน และบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคลากร มีความต้องการการจัดการนันทนาการ ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมพงศ์ พงศ์ทองเมือง (2548: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของพนักงานกรุงเทพมหานคร สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการจัดดำเนินงาน

ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความต้องการการจัดการนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากรต้องการให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการนันทนาการอย่างชัดเจน และมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณต่อการจัดการนันทนาการอย่างเพียงพอ เพื่อให้บุคลากรของสถาบันได้ใช้เวลาว่างร่วมกันมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา ตั้งรัตนจินดา (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ ด้านการจัดการและการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านบุคลากร

ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความต้องการการจัดการนันทนาการ ด้านบุคลากร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากรผู้ดูแลการจัดการนันทนาการไม่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการนันทนาการอย่างแท้จริง หรือไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากรในสถาบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิชัย พลัฒ์พลเล็ก (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความต้องการการจัดการนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรมีความต้องการให้มีสถานที่ และอุปกรณ์ที่มีมาตรฐาน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้สึกปลอดภัยในการใช้บริการ สถานที่จะต้องมีความเป็นสัดส่วน สะดวกในการเปลี่ยนเครื่องแต่งกายและทำความสะอาด สอดคล้องกับงานวิจัยของปราโมทย์ ปรีไทย (2550: 102) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก

4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ

ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีความต้องการการจัดการนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรมีความต้องการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงยิ่งขึ้น และต้องการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันมากขึ้น ดังนั้น ควรมีกิจกรรมจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ อาทิเช่น กีฬาสี เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์อินทร์ ชูทอง (2547: 67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ผลการวิจัย พบว่า มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีนโยบายและแผนงานด้านการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์อย่างชัดเจน เพื่อนำมาจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการได้อย่างเหมาะสม
2. ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์อย่างชัดเจน
3. ควรมีการสำรวจความต้องการการจัดการนันทนาการจากบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของบุคลากรอย่างแท้จริงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
4. ควรมีการจัดสรรเวลาสำหรับบุคลากรให้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยสภาพและเปรียบเทียบความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. ควรศึกษาความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ในตัวแปรอื่น
3. ควรศึกษาถึงความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ที่อยู่ในส่วนภูมิภาคอื่นๆ ในโอกาสต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2530). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับ
ประถมศึกษาในภาคเหนือ. กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา.
- กิริณา กาญจนินทุ. (2549). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชาทหาร
ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์การกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณา บุญรอด. (2547). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ จังหวัด
นครสวรรค์. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2534). มนุษย์สัมพันธ์ เล่ม 1. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- กาญจณี ละอองทอง. (2548). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กำโชค เผือกสุวรรณ. (2538). ผู้นำนันทนาการ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสันทนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณิต เขียววิชัย. (2531). การจัดกิจกรรมนันทนาการชุมชนในเขตภาคตะวันตกของประเทศไทย.
นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทร์ ผ่องศรี. (2525). นันทนาการ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2528). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จิรกรณ์ ศิริประเสริฐ. (2526). ความต้องการและการจัดบริการด้านการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริม
สุขภาพของบุคลากรในมหาวิทยาลัย. ปริญญาานิพนธ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- จิรนน สีสม. (2549). สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ชลิตร รัตนะ. (2538). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง คณะวรรณ. (2532). กิจกรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย การจัดการเรียนการสอนกิจกรรม
นันทนาการโรงเรียนประถมศึกษา.
- บรรยง โตจินดา. (2545). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์

- ปราโมทย์ ปรีไทย. (2551). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพ์ปวีณ์ หินพาล. (2552). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของประชาชนอายุระหว่าง 20-30 ปี ในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิสมัย พลายนาม. (2539). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฟอง เกิดแก้ว. (2527). การกีฬา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- (2532). โครงการพลศึกษา สุขศึกษาและนันทนาการโรงเรียน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ภัทริยา อินทร์สุวรรณ. (2547). สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วินัย พรหมอินทร์. (2531). ทศนคติค่านิยมและความต้องการของชาวชนบทไทยที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีการพัฒนาต่างกัน และมีพฤติกรรมในครอบครัวต่างกัน. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้.
- ร็อบบิ้นส์, สตีเฟนส์ พี. (2550). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. แปลโดย วิรัช สงวนวงศ์วาน. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- รังสฤษฎ์ เสริวัณชัย. (2534). งานนันทนาการ. กองส่งเสริมพลศึกษา และสุขภาพ. กรุงเทพฯ: กรมพลศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- รัชฎาพร สุปินนะ. (2547). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรโรงเรียนเอกชนในเครืออัสสัมชัญ. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2553). แนะนำสถาบัน. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2553, จาก http://www.bpi.ac.th/arts/?page_id=2
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2532, เมษายน - มิถุนายน). บทบาทและรูปแบบสันทนาการปัจจุบันสู่อนาคต. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ. 15(2): 30-38.
- (2533, ตุลาคม - ธันวาคม). กิจกรรมนันทนาการสำหรับประชากรผู้สูงอายุ. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ. 16(4) : 30 - 32.

- (2535, มกราคม - มิถุนายน). นันทนาการ : พฤติกรรมกับความต้องการของบุคคลและสังคม. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ. 18(1-2) : 41-43.
- (2535). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2535). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หลักการบริหารด้วย 4M. (2553). สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2553, จาก <http://watsil.spaces.live.com/Blog/cns!33BAF2972FF841A7!876.entry>)
- อภิวัฒน์ เลือปาน. (2549). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- อาภรณ์ มณีโชติ. (2538). การศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อรุณ รัชธรรม. (2527). หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เอกรัฐ พัฒนาสุพงษ์. (2549). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร โรงพยาบาลตำรวจ. ปรินิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). นันทนาการกับสังคม. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Buttler, George D. (1959). *Introduction to Community Recreation*. New York: McGraw-Hill.
- Chistopher, E. Ann. (1977, April). A survey of the Lifetime Sports Needs and Interests of Senior Citizens in Middle Tennessee. *Dissertation Abstracts International*. 37(10): 6341-A.
- Holbrook; & James Edward. (1993, February). Current Problems and Trends in Facility Planning for Health, Physical Education Recreation and Athletics at Colleges and Universities. *Dissertation Abstracts International*. 53 (14): 2735 – A.
- Krejcie, Robert V.; & Morgan Daryle M. (1970, March). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 608.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Haper and Row.

- Mueller. (1978). *Sport Club Development the 70's Community Involvement. 26th Annual Conference Preceedings of the Nation Interamural Recreation Sport Association*, p.p 144 – 147, quoted in Viola K.Kliendienst and Arther.
- Nuontogmah, Samuel Yaltube. (1982, October). Physical education Program Offered in Iowa High School, Preferred by Seniors and Recommended by Professors in Iowa Colleges And Universities. *Dissertation Abstracts international*. 43(3): 1080 – A.
- Watson, James Franklin. (1997, January). The Impact of Leisure Attitude and Motivation on the Physical Recreation/Leisure Participation Time of College Students. *Dissert: Abstracts International*. Dai – A 57/07: 325.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลาง ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ให้ดียิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา จึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบพระคุณบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นางพิมลภรณ์ รอดแก้ว

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง
ความต้องการการจัดการหนี้ทางการของบุคลากรส่วนกลาง
ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยม ☒

หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ น้อยกว่า 25 ปี ☐ 25-30 ปี ☐ 31-36 ปี
☐ 36 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
☐ สูงกว่าปริญญาตรี
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ☐ น้อยกว่า 1 ปี ☐ 1 ปี -5 ปี ☐ 6 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความต้องการการจัดการนันทนาการของบุคลากรส่วนกลางในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุดเพียงหนึ่งข้อ

ข้อที่	ความต้องการการจัดการนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
(1) ด้านการดำเนินงาน						
1	การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
2	การจัดระเบียบการใช้บริการเพื่อความสะอาดแก่ผู้ให้บริการ					
3	การจัดทำเอกสารสำหรับเผยแพร่ความรู้กับการจัดกิจกรรมนันทนาการนั้นๆ					
4	การจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านจัดกิจกรรมนันทนาการ					
5	การจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง					
6	การกำหนดนโยบายแผนและเลือกการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
7	การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการกำหนดนโยบายแผน และการเลือกจัดกิจกรรม					
8	งบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
9	การจัดสรรงบประมาณด้านกิจกรรมนันทนาการได้เหมาะสมและต่อเนื่อง					
10	ความสะดวกในการใช้งบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรม					
(2) ด้านบุคลากร						
11	บุคลากรให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
12	บุคลากรให้ข่าวสารและคำแนะนำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					

ข้อที่	ความต้องการการจัดการนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
13	เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ และรับฝากสิ่งของในบริเวณที่มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
14	เจ้าหน้าที่พยาบาลประจำสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ					
15	เจ้าหน้าที่บริการเบิก-จ่ายอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
16	เจ้าหน้าที่ดูแลและรักษาความสะอาดบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ					
17	เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
(3)	ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก					
18	สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมและสะดวกกับพนักงาน					
19	สถานที่ที่มีมาตรฐานในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
20	สถานที่ที่มีความปลอดภัยในการให้บริการ					
21	อุปกรณ์ที่เพียงพอแก่การให้บริการ					
22	อุปกรณ์ที่มีมาตรฐานและความปลอดภัยในการให้บริการ					
23	สถานที่สำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายและทำความสะอาดร่างกาย					
24	ห้องน้ำ ห้องส้วมที่เพียงพอและสะอาด					
25	สถานที่และอุปกรณ์ปฐมพยาบาล					
(4)	ด้านกิจกรรมนันทนาการ					
26	ฟุตบอล					
27	แบดมินตัน					
28	ปิงปอง					
29	เปตอง					
30	ร้อยดอกไม้					
31	วาดภาพ					

ข้อที่	ความต้องการการจัดการนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
32	แกะสลักไม้					
33	แกะสลักผลไม้					
34	ปักผ้า					
35	การละคร					
36	นาฏศิลป์ไทย					
37	นาฏศิลป์สากล					
38	ดนตรีไทย					
39	ดนตรีสากล					
41	สะสมของเก่า					
42	สะสมหนังสือ					
43	สะสมแสตมป์					
44	จัดโครงการอาสาสมัครร่วมพัฒนาสถาบันฯ					
45	จัดโครงการพัฒนาชุมชนในที่ต่างๆ					
46	จัดกิจกรรมตามเทศกาลต่างๆ					
47	จัดกิจกรรมในวันพระ					
48	เขียนบทความ วรรณกรรม บทกวี ต่างๆ					
49	อ่านบทความ วรรณกรรม บทกวีต่างๆ					
51	จัดกิจกรรมท่องเที่ยวในสถานที่สำคัญต่างๆใน กรุงเทพฯและเขตปริมณฑล					
52	จัดกิจกรรมท่องเที่ยวทัศนศึกษาต่างจังหวัด					
53	จัดกิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์ เสริมสร้างความ สามัคคีในองค์กร					
54	พุทธศาสนวันอาทิตย์					
55	นั่งวิปัสสนากรรมฐาน					
56	เล่นโยคะ					
57	กิจกรรมเข้าจังหวะ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการการจัดการหนี้ทนายใน
องค์กรของท่าน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด (Open – Ended)

.....

.....

.....

.....

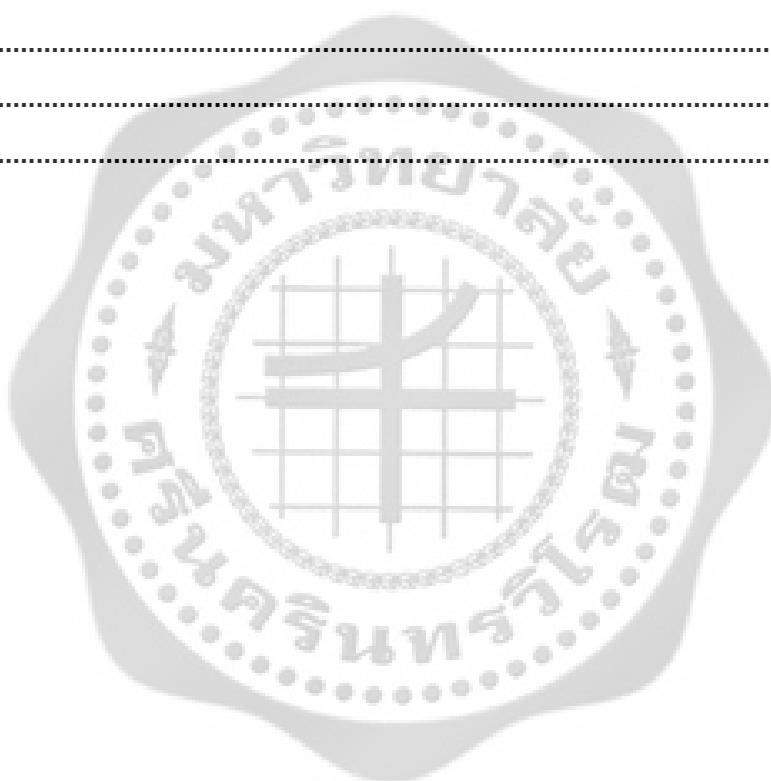
.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นายชัยโรจน์ สายพันธุ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาสันทนการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ นางกนกวดี ฟิงโพธิ์ทอง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาสันทนการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ ดร.วินิดา เจียรระนัย
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด ภาควิชาสันทนการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ชื่อ นายสุชุม บัวมาศ
ตำแหน่ง รองอธิการบดี
สังกัด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
5. ชื่อ นายนภพงศ์ กุ้แร่
ตำแหน่ง ผู้ช่วยอธิการบดี
สังกัด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางพิมลภรณ์ รอดแก้ว
วันเดือนปีเกิด	11 มีนาคม 2525
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 437/461 ซอยปานจิตอุทิศ ถนนจรัสสินทวงศ์ 35 แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนมัธยมสาธิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ. 2546	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2554	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ